

СҰРАҚ КІТАПШАСЫ

НҰСҚА 34151

11 СЫНЫП

Аты-жөні _____

Қала (Облыс) _____

Аудан _____

Мектеп _____ Сынып _____

Оқушының қолы _____

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ
ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ
ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ
МАТЕМАТИКА
ФИЗИКА
ХИМИЯ
БИОЛОГИЯ
ГЕОГРАФИЯ
ТАРИХ
АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.
ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ
АҒЫЛШЫН ТІЛІ

Подготовка к ЕНТ/КТА
ҰБТ/ТҚТ-ға дайындық
интерактивті тренинг

2017

Тесттердің жаңа форматтары қосылған (8-ден 1,2,3)
Включены новые форматы тестов (1,2,3 из 8)

«Математикалық сауаттылық»,
«Оқу сауаттылығы», сондай-ақ бейіндік пәндері
«Математическая грамотность»,
«Грамотность чтения», а также профильные предметы

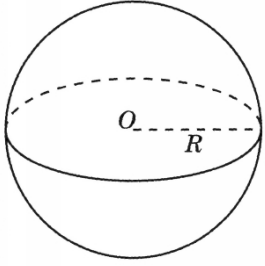

Бірнеше құрылғыда пайдалануға болады
Можно использовать на нескольких устройствах

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ

1. Төмендегі суретті қолданып (мұндағы $R=7\text{м}$), кестедегі өлшемдерді салыстырыңыз.

А бағаны	В бағаны
Берілген сфераның бетінің ауданы	615

- A) $A < B$
- B) $A < B - 5$
- C) $A > B$
- D) $A = B - 2$
- E) $A = B$

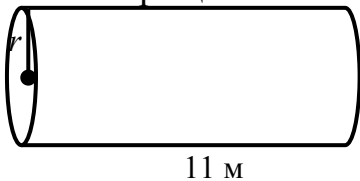
2. Егер $a^2 - a + 2 = 4$ мұндағы $a > 0$ болса, $\frac{a^2 - 7a + 1}{5a + 8}$ өрнегінің мәні:

- A) $-1\frac{1}{2}$
- B) $-\frac{1}{2}$
- C) $1\frac{2}{9}$
- D) $1\frac{1}{9}$
- E) 0

3. Бөлшекті қысқартыңыз: $\frac{10 \cdot \nabla - 6 \cdot \nabla \cdot \Delta}{3 \cdot \Delta - 5}$

- A) $2 \cdot \diamond$
- B) $-0,5 \cdot \diamond$
- C) $-2 \cdot \Delta$
- D) $0,5 \cdot \Delta$
- E) $-2 \cdot \diamond$

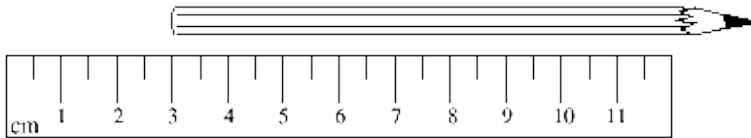
4. Төмендегі суретті қолданып (мұндағы $r=2\text{м}$), кестедегі өлшемдерді салыстырыңыз.

А бағаны	В бағаны
Берілген фигураның бетінің ауданы	164

- A) $A > B$
- B) $A < B$
- C) $A = B$
- D) $A - 5 = B$
- E) $A > B + 1$

5. Сурет бойынша қарындаштың ұзындығына жақын орналасқан санды анықтаңыз.

- A) 12
- B) 10,5
- C) 9
- D) 13,5
- E) 8

6. Сатының 21 баспалдағы бар, Қанат пен Жанат осы баспалдақтарды санайды: біреуі төменнен жоғарыға, біреу жоғарыдан төменге дейін. Олар Қанаттың оныншы деп атаған баспалдағында кездеседі. Бұл баспалдаққа Жанат қандай номер береді?

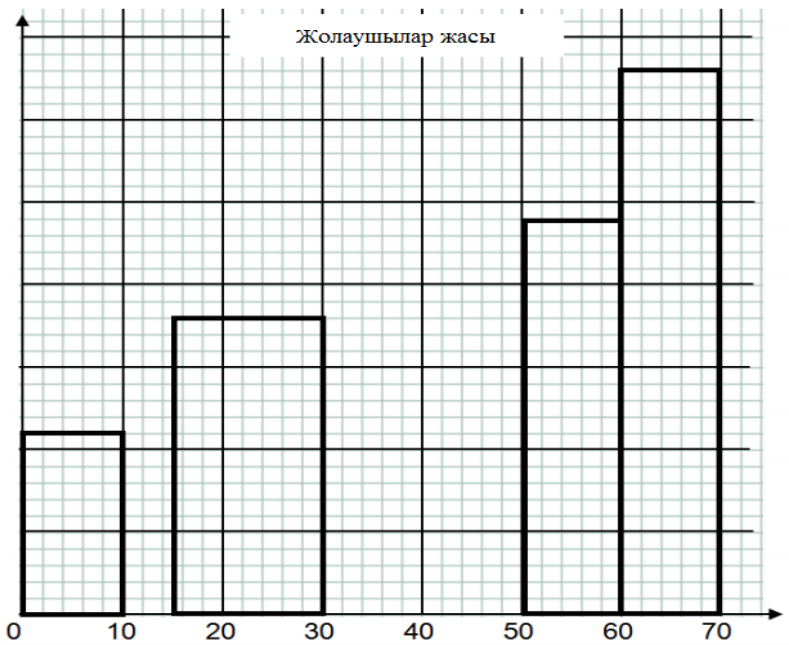
- A) 9
- B) 10
- C) 11
- D) 12
- E) 13

7. Кестедегі сандарды салыстырып, дұрыс тұжырымды анықтаңыз:

А бағаны	В бағаны
1-ден 100-ға дейінгі сандардың қосындысы	1000

- A) А бағанының мәні В бағанының мәнінен кіші
- B) өзара тең
- C) салыстыру мүмкін емес
- D) А бағанының мәні В бағанының мәнінен 2 есе кіші
- E) А бағанының мәні В бағанының мәнінен үлкен

8. Диаграмманы қолданып, жасына сәйкес жолаушылардың саны дұрыс көрсетілмеген нұсқаны анықтаңыз.

- A) 20-30 жас –18 жолаушы
- B) 50-60 жас –24 жолаушы
- C) 60-70 жас–32 жолаушы
- D) 1-10 жас–11 жолаушы
- E) 15-20 жас–18 жолаушы

9. 9^{111} өрнегі қандай цифрмен аяқталады?

- A) 5
- B) 10
- C) 7
- D) 9
- E) 6

10. Кестедегі сандарды салыстырып, дұрыс тұжырымды анықтаңыз:

A бағаны	B бағаны
80 санының $\frac{3}{5}$	80 санының 40%-ы

- A) $A=B+16$
- B) $A<B$
- C) $A=B$
- D) салыстыру мүмкін емес
- E) $2A<B$

11. Төмендегі мәліметтерді пайдалана отырып, кесте бойынша пайыздық үлесі 17%– 45% аралығында жатқан қай киім түрі екенін анықтаңыз.

Киім түрі	Ұлдар	қыздар
классикалық	20	40
дәстүрлі	5	15
жеңіл	5	5
күнделікті	30	10

- A) дәстүрлі
- B) жеңіл
- C) күнделікті

D) классикалық

E) анықтау мүмкін емес

12. Ерсайын 100 және 50 теңгелерді қағаз бетіне қойып, айналдыра сызып шыққанда екі шеңбер пайда болды. Үлкен шеңбердің ұзындығы 24л. Кіші және үлкен шеңберлердің радиустарының қатынастары 2:3-ке тең. 50 теңгенің радиусы нешеге тең?

A) 18

B) 9

C) 8

D) 12

E) 10

13. Кестедегі өрнектерді салыстырып, дұрыс тұжырымды анықтаңыз:

A бағаны	B бағаны
-5-тен 6-ға дейінгі бүтін сандардың көбейтіндісі (-5 пен 6 қоса алғанда)	-8-тен 1-ге дейінгі бүтін сандардың көбейтіндісі (-8 бен 6 қоса алғанда)

A) $A > B$

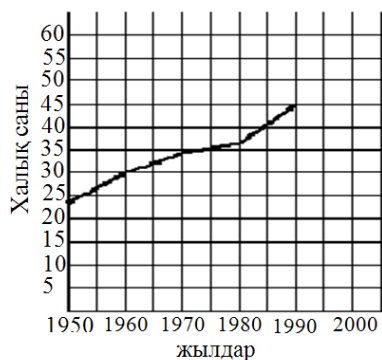
B) $A < B$

C) $A = B$

D) салыстыру мүмкін емес

E) $A + 1 = B$

14. Егер 1990 –2000 жылдардағы халық санының өсуі (млн) 1980–1990 жылдардағыдай болса, онда 2000 жылы халық саны шамамен қанша (млн) адамға жеткен?

A) 53 млн

B) 50 млн

C) 47 млн

D) 58 млн

E) 45 млн

15. Натурал сандар қатары белгілі бір заңдылықпен берілген. ?-белгісінің орнына қандай натурал сан сәйкес келеді.

13; 17; 25; 32; 37; 47; ?

A) 58

B) 47

C) 63

D) 39

E) 64

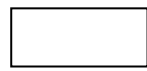
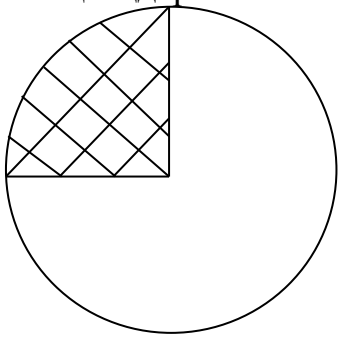
16. Әсет 350 км жол жүруі керек. Ол $\frac{2}{5}$ бөлігін 2,5 сағатта жүріп өтті.

А бағаны	В бағаны
Әсеттің орташа жылдамдығы	60

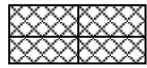
- A) $A < B$
- B) $A = B$
- C) $A > B$
- D) салыстыру мүмкін емес
- E) $A + 1 = B$

17. Жүк пойызы А және В қалаларының арасын 6 сағат жүреді.

Диagramманы пайдаланып, поездың аралық станциялардағы тұрған уақытын анықтаңдар.

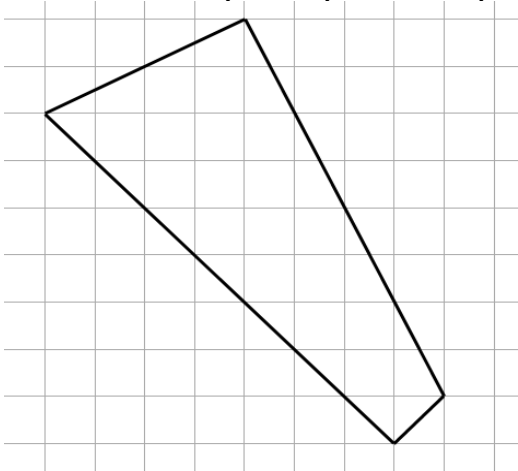
жүрген уақыты

тұрған уақыты

- A) 1,2 сағ
- B) 1 сағ
- C) 2 сағ
- D) 3 сағ
- E) 1,5 сағ

18. Торкөз өлшемі 1 см × 1 см болса, суреттегі фигураның ауданын тауып, оны сантиметр квадратпен көрсетіңіз.

- A) 27 см²
- B) 26 см²
- C) 28 см²
- D) 29 см²
- E) 30 см²

19. $0 < a < b$ екені белгілі болса, онда кестедегі өрнектерді салыстырып, дұрыс тұжырымды анықтаңыз:

A бағаны	B бағаны
$(a+b)(a+b)$	$(b-a)(b-a)$

- A) $A < B$
- B) $A = B$
- C) $A = 1 - B$
- D) $A > B$
- E) $A = B - 2$

20. 1 кітап сөресін жасау үшін 4 ұзын тақтай, 6 қысқа тақтай, 12 кіші бұрамалы шеге, 2 үлкен бұрамалы шеге және 14 бұранда қажет. 26 ұзын тақтай, 33 қысқа тақтай, 200 кіші бұрамалы шеге, 20 үлкен бұрамалы шеге және 510 бұрандадан қанша кітап сөресін жасауға болады?

- A) 3
- B) 4
- C) 5
- D) 7
- E) 8

ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Зерттеушілер мәмлүктер есімдерін бірнеше топқа бөліп қарастырады. Бұлардың бірінші тобына қыпшақ сөздерін негізге алатын есімдердің үлкен бөлігі кіреді. Екінші тобы оғыз тілді сөздерден туған есімдерден құралады. Бірақ бұл бөлініске тек қана тілдік мәліметтер негізінде қарар болсақ, қателікке ұрынған болар едік. Себебі қыпшақ және оғыз диалектілері бір-бірімен қатты араласып кеткен. Бұларды бұлайша бөлудің өзі шарттылық сипатқа ие екені анық. Батыс тарихшылары бір – түркілерді әр дәуірде скиф (сақ), массагет, ғұн, оғыз, қыпшақ, татар деп әртүрлі атаған. Көптеген зерттеуші ғалымдар атап көрсеткендей, түркілер есімдері оның тілі тәрізді аса көп өзгеріске түсе қоймайтын тұрақты болып келеді. Олар тамыры терең тарихтың тарауынан күні бүгінге дейін өзгеріссіз дерлік қалпында жетіп отыр...

Тағы бір айта кететін жәйт, түркі халықтары балаға қойылған ат оның келешек тағдырын да шешіп береді есептеген. Осы есімде адам жанының бір бөлшегі болады деп санаған. Қойылған ат кісіге бойтұмар, оққазар, сақтаушы иесі ретінде қызмет еткен. Сондықтан түркілер есімдерінің көбі ертедегі германдар тәрізді жауынгерлік-сарбаздық мағыналарға ие болған. Соның арқасында олардың арасында Қылыш, Қанжар, Санжар (тесіп өтуші), Елбұз (Елбұзар), Тоқмақ (түйреуіш), Құтұз (жынды, сотқар) Жарбаиш (бас шабушы) секілді есімдер жиі кездескен. Түркілерде аттары аң атауларынан тұратын кісілер де көп ұшырасады. Олар осының негізінде сол жануарларға тән мықты қасиеттер сол адамның бойына қонады деп білген. Бұдан кейін хан, би, бек, тегін, тархан, шад, жабғы сынды титулдар араласқан аттар алға шығады. Түрколог Л. Гумилевтің байқауынша, түркілер еуропалықтар тәрізді туғаннан өлгенге дейін бір атпен байланысып, жабысып қатып қалмаған. Түріктің аты оның қоғамда алатын орны мен салмағын көрсетіп тұратын болған. Міне, осы есімдікке байланысты тұрақтылық қалып Мысыр мәмлүктерінің түркі тілді болғандарын байқатады.

1. Мәмлүктер есімдер тобын топқа бөліп қарастыруға автор қандай пікір білдірген.

- A) Тілдік тұрғыдан ғылыми бөлініс
- B) Нақты бөлініс
- C) Бұл тек шартты бөлініс
- D) Негізгі сипатын анықтайтын бөлініс
- E) Оғыз тілді есімдер тобы дұрысырақ

2. Түркілер есімдерінің көпшілігі қандай мағынаға ие болғанын анықтаңыз.

- A) Жан-жануар атаулары
- B) Қоғамдық орнына қатысты есімдер
- C) Жауынгерлік мағынадағы есімдер
- D) Бойтұмар, сақтаушы деген мағынадағы есімдер
- E) Қару-жарақ мағынасындағы есімдер

3. Мәтін мәліметі бойынша жасалған қорытындыны көрсетіңіз.

- A) Мәмлүктер есімдер жүйесі тұрақтылықты сақтаған.
- B) Есімдер жауынгерлік мағыналарға ие болған.
- C) Еуропалықтар тәрізді өмір бойы бір есіммен жүрген.
- D) Мәмлүктер тілі түркі тілі болған.
- E) Есімдерге аң атауларын қосу дәстүрі болған.

4. Мәтінге сәйкес келмейтін нұсқа:

- A) Түркі халықтары есімдері оның қоғамдағы орнын көрсетеді.
- B) Аң атауларынан тұратын есімдер көп кездеседі.
- C) Есім адам жанының бір бөлшегі деп білген.
- D) Түркілердің аттары ауысып тұруы да мүмкін.
- E) Батыс тарихшылары түркі халықтарын әр дәуірде бірдей атаумен атаған.

5. Мәтіндегі ақпаратқа сәйкес, түркі тілдерінің негізгі қасиетін көрсетіңіз.

- A) Өте көп өзгеріске ұшыраған.
- B) Кейбір салалары ған өзгеріске ұшыраған.
- C) Есімдер жүйесі еш өзгермеген.
- D) Тұрақты, аса көп өзгермеген.
- E) Есімдер жүйесі әр дәуірде өзгерген.

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Еуропаның бір қаласындағы атақты көркемөнер орталығында кішкентай бала әдемі бір туындыны көреді. Көркемөнердің бұл туындысы өте қымбат екені түсінікті. Бала сурет тұрған витринаның алдында суреттен көзін ала алмай ұзақ тұрады. Ақшасы жетпейтін болған соң, қимай кетеді. Қанағат деп жеген-кигенін азайтып, бір жылда аздап ақша жинайды. Бір жылдан кейін дүкенге қайтып келеді. Суреттің әлі сатылмағанын көріп қуанады да, дүкенге сеніммен кіріп суреттің авторына «Сіз салған суретті ағамның туған күніне алғым келеді. Ақша жинап келдім. Суретті маған сатыңызшы», – деп бір уыс ақшасын суретшінің алдына төгеді.

Суретші біраз ғана ойланып, суретті әдемі қағазға орап, оны сұрап тұрған балаға сатады. Бала қуанышын жасыра алмай, алғысын айтып, сыртқа шығады. Дүкенде болған басқа суретшілер таңданып: «Есің дұрыс па?! Ол жұмысың миллионға кетер еді. Неге су тегінге саттың?» – деп сұрайды, суретші: «Иә, бұл суретті көп адамға миллионға не одан да қымбатқа сата алар едім. Алайда, солардың ішінен бұл суретті сатып алу

үшін бір жыл бойы жиган ақшасының бәрін бере алатын қанша адам шығар еді?» – дейді.

6. Мәтін бойынша ең үлкен құндылық не екенін көрсетіңіз.

- A) Сыйластық
- B) Байлық
- C) Білім
- D) Денсаулық
- E) Өнер

7. Сөйлемді жалғастырыңыз.

Бала суретшімен ...

- A) Шайқасты
- B) Алысты
- C) Арпалысты
- D) Саудаласты
- E) Дауласты

8. Суретшінің балаға туындысын арзанға беру себебін көрсетіңіз.

- A) Жаны ашығандықтан
- B) Саудасы болмағандықтан
- C) Шынайы көңіліне
- D) Бір жыл ақша жинағандықтан
- E) Алушысы болмағандықтан

9. Мәтінге қай ақпарат сәйкес емес?

- A) Еуропаның бір қаласында атақты көркемөнер туындысы бар.
- B) Суретші суретті арзанға сатады.
- C) Суретшінің туындылары өте қымбат, миллион теңге тұрады.
- D) Суретті ағасының туған күніне сатып ала алмайды.
- E) Ақшасы жетпегендіктен қаражат жинайды.

10. Мәтіннің соңғы сөйлемімен мазмұндас сөйлемді көрсетіңіз.

- A) Бәрін бермесе де, барын беру.
- B) Баршылықтың арқасында бәрін беру.
- C) Қасықтап жинағанды шөміштеп төгу.
- D) Жеткілікті мөлшерде төлеу.
- E) Көп ақша талап ету.

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Қайран Құлагер

Қайран Құлагер. Ақан серіні бес жыл асқақтатып, әбден толықсып, тоғыз жасында қапыда мерт болды.

Бұл қайғылы астан бұрын Ақан серінің мәртебесін аспандатқан ғаламат ас – Құлагерге қылқұйрық тұқымының ең асылы пар келмеген Аққошқар-Сайдалының асы болмады ма, Алтай елінде. Сол аста Құлагермен бірге Арғын ішінде Мұрат деген бір бұтақтан тарайтын елдің жуандары Батыраш, Қотыраш дегендер және Барақбай деген көк бөрі де атын қосты. Бөрібай осы Барақбайдың даяшы жігіті еді. Шап ал десе, бас алатын осы қазынған қара жүрек қарақшы, тақалып қалған аттардың алдынан шауып шығып, елден ерек Барақбайдың боз атын көтермелеп тарта жөнеледі. Сағынай асындағы Құлагер қасіретін айналып келгенде ел осылардан көреді. Қасым қарияның дәптеріне осы оқиғалардың біразы енген.

- Әрине, Ақан серінің ет жақыны біз ғана іздеп, біз ғана қастерлейміз.

Ол халықтың бір ғасырда бір-ақ туатын асыл перзенті. Қазақ әнінің інжу-маржанын берген өнердің бір еркебұланы. Құлагеріндегі дүлдүл ақыны. Ақан сері үшін Құлагер өлімі тіпті ауыр қайғыға айналады. Баласымен екеуі елсіздегі Қоскөл деген қамысты қопаны мекендеп, тау кезіп, иесіз даланы жайлап, өзгеден оғаш өмір сүреді. Тау-тасты күңірентіп, ән салады, өлең айтады. Құлагерге арнап бірнеше ән мен өлеңдер шығарады. Солардың ішінде ең көп тарағаны - «Құлагер» әні. Тұла бойы даналықтан жаралған табиғат сыйы - ол! -деп Қасым қария бір ойлы толғанысқа түсті.

Сыртта Көкшенің көк нөсері төкті де тұрды.

11. Халық ішінде Ақанды қай өнері үшін «өнердің бір еркебұланы» деп атады?

- A) қыран құсы баптауына
- B) тазы иті асырауына
- C) сал-серілік құруына
- D) бәйгеге ат қосуына
- E) қазақ әннің інжу маржанын теріп, нақышына келтіре орындауына

12. Құлагерге қастандық жасаған кімдер?

- A) Батыраш пен Қотыраш
- B) ауыл адамдары
- C) қалмақтар
- D) ауылға жапқан жауынгерлер
- E) барымташылар

13. «Құлагердей дүлділ» деген теңеу қандай өнер иесіне қаратылып айтылады?

- A) манасшыларға, жыршыларға
- B) сөзге жүйрік, ойы ұшқыр, айтқан сөзі дөп тиетін ақынға
- C) домбыраны жақсы шертетін күйшіге
- D) ауыл танитын ақынға
- E) мұндай теңеу ақынға тән емес

14. Ақан сері мен баласы мекендеген жердің аты:

- A) Айнакөл
- B) Сарыкөл
- C) Қоскөл
- D) Жалаңашкөл
- E) Алакөл

15. Мәтінді неге «Қайран Құлагер»деп атады?

- A) Мәтінде Ақан серінің жүйрік аты Құлагердің жау қолынан мерт болуы туралы айтылғандықтан
- B) Мәтінде ауыл адамдарының жай күйі айтылғандықтан
- C) Мәтінде ауылға жау шапқанда Құлагер ат құтқарғандығы туралы айтылғандықтан
- D) Мәтінде Құлагер атқа талас болғандықтан
- E) Мәтінде Батыраш пен Қотыраштың ерлігі айтылғандықтан

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Әнші Әмірқан

Әмірқан шығысымен шапалақ шартылдады. Өзге шығушылардан Әмірқанның киімі де, түрі де, жүріс-тұрысы да жат еді: қазақтың еркіндігін еске түсіруші еді. Домбырасын күйлеп, екпіндетіп бір-екі сарындатып алды да, айқайға басты. Зал тым-тырыс болды... Топ көрген

де Әмірқан аруақтанып, көтеріліп кетеді екен. Бұрынғы дауысы астар болмай қалды. Зал жаңғырып, күңіреніп кетті. Жұрт төмен қарап, әркім жүрегімен сырласқандай, әншінің бітіргенін де сезбей қалды. Кенет тым-тырыс бола қалады да, шапалақ қайта соғылды. Қалғып кетіп оянған, қызықты тәтті түс көрген, қайтарам деп талпынған кісідей, жанға жаққан тәтті үннің кеткеніне өкініп, өршелене соғады.

Әмірқан тымағын қыңырайта киіп тағы барды. Тағы соқты. Тағы да ескектете, желпіндіре, желіктіре, ышқындыра, құлшындыра соғып, тыңдаушының айызын әбден қандырды.

Әмірқандай әнді ешкім сала алмайды. Жай жүргенде Әмірқанды ешкім де елемейді. Әмірқан ән салса, сонда кім екенін білесің. Ән салса, ол өзін-өзі ұмытады, әннің әуеніне төңкеріледі, оның даусы көмейінен шықпайды, ... шығады. Ол әннің әр нақышын ұғады, әнді ғана сүйеді. Ол-тәтті үнге, топқа бола жаралған адам. Ән салса рахаттанып, гүл-гүл жайнайды. Көзі де, аузы да, денесі де, қолы да бірге салады. Әмірқан кісі емес, әнге айналады. Оның ән салғандағы түріне қарап отырсаң, тоясың.

Бірақ Әмірқан үнемі олай айта бермейді. Әмірқан қымызы, тойы, ойын-сауығы, қыз-келіншегі бар жерде өзін-өзі ұмытып айтады. Әнін ұғушы, тыңдаушы болса, шабыттанып айтады. Тыңдамай, жыбырлап сөйлесе бастаса, Әмірқан тұрып кетеді, айтпайды.

16. Әмірқан ән салғанда тыңдаушылар қандай әсерде болды?

- A) ешкім қол соқпады
- B) тыңдаушылар әсер алмады
- C) зал тып-тыныш болып, әркім өз жүрегімен сырласқандай әсерде болды
- D) тыңдаушылар мүлде тыңдамады
- E) ән орындаушы жеткізе білмеді

17. Әнші Әмірқан қандай жерден кетіп қалатын?

- A) тойдан
- B) жиынан
- C) жиналыстан
- D) өнерін бағаламай, сөйлеп отырған жерден
- E) ат жарысынан

18. Үшінші абзацтағы сөйлемге көп нүктенің орнына қойылуы тиіс сөз:

- A) сезімнен
- B) жүректен
- C) дауысынан
- D) көзден
- E) ауыздан

19. Әмірқан бойындағы қасиеттер:

- A) қазақтың еркіндігін, өнерге деген сүйіспеншілігін, қарапайылымдықты
- B) өркөкректік басым
- C) адамдарды төмендету, өзімшілдік қасиеттер
- D) мақтауды сүйеді
- E) өз өнерімен масаттану, мақтану

20. Мәтіндегі негізгі түйінді ой:

- A) өнер құдіретін сезіну, ұлттық құндылығымызды бағалау
- B) әншінің балалық шағын дәріптеу

- C) ұлттық дәстүрді дәріптеу
- D) Әмірқанның өмірін көрсету
- E) Әмірқанның әншілікке келгендігін кеңінен айту

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ

1. Табиғаттың дайын өнімін пайдаланған аңшы-терімшілерден көшпелілердің айырмашылығы

- A) Баспана жасай білуі
- B) Еңбек құралдарын жасай білуі
- C) Көсемдердің пайда болуы
- D) Өнім өндірді
- E) Ру болып өмір сүруі

2. X ғасыр басында Шығыс Түркістандағы Жамлекес қаласын басып алған тайпа:

- A) Оғыздар
- B) Қарлұқтар
- C) Қимақтар
- D) Наймандар
- E) Қыпшақтар

3. Қарахан елінің мемлекеттік діні:

- A) Кришна.
- B) Христиан.
- C) Будда.
- D) Ісләм.
- E) Иудаизм.

4. Жібек өндіруді дамытып, жібек сатуда Қытаймен бәсекеге түскен ел:

- A) Жапония
- B) Соғды
- C) Иран
- D) Византия
- E) Үндістан

5. М. Қашғари «Түрік тілдерінің сөздігі» еңбегін жазды:

- A) X ғасырда
- B) XI ғасырда
- C) IX ғасырда
- D) XII ғасырда
- E) XIII ғасырда

6. XIV ғасырда ислам дінінің таралуына қатты көңіл бөлген Моғолстан ханы:

- A) Жүніс
- B) Тоғылық-Темір
- C) Уәйіс
- D) Абдар-Рашид
- E) Есен-бұға

7. XV ғасырда қазақ жерін мекен еткен тілі, салт-дәстүрі ортақ тайпалардың этникалық, саяси-тарихи бірігуі негізінде:

- A) Түрлі діни ағымдар пайда болды
- B) Моғолстан мемлекеті құрылды
- C) Бөкей ордасы құрылды

- D) Қазақ хандығы құрылды
E) Ішкі феодалдық тартыстар өрши түсті
8. Орталық Қазақстанда орналасқан Алаша хан кесенесі бой көтерген кезең:
A) XVII - XVIII ғғ.
B) XIV - XV ғғ.
C) XV - XVI ғғ.
D) XVI - XVII ғғ.
E) XIII - XIV ғғ.
9. Қазақ хандығының дербес мемлекет болып қалыптасуына түрткі болған алғышарттардың бірі:
A) Ресей мемлекетінің отаршылдық саясаты
B) Әбілқайыр хандығындағы тоқтаусыз соғыстар
C) Сібір хандығының тоқтаусыз шабуылдары
D) Ислам дінінің кең таралуы
E) Цин империясының қолдауы
10. XVI-XVII ғасырлардағы қазақ-моғол қарым-қатынастарының тарихы баяндалатын тарихи шығарма:
A) «Тарих»
B) «Ақиқат сыйы»
C) «Алаша хан»
D) «Құтты білік»
E) «Оғызнама»
11. 1734 жылы Ресейде құрылған «қырғыз-қайсақ» экспедициясының жетекшісі:
A) П.М.Капцевич
B) И.И.Бутков
C) М.М.Сперанский
D) В.В.Перовский
E) И.К.Кирилов
12. Каспий теңізінің жағалауындағы құнарлы жерлерді иемденген Ресей помещиктері:
A) Л.Мейер, А.П.Проценко
B) Юсупов, Безбородко
C) В.Дандевиль, П.К.Гейнс
D) Колпаков, Крыжановский
E) Милютин, Долгополов
13. Ресей мен Қоқан арасындағы қақтығыста қазақ феодалдарының ұстанған позициясы
A) Жеңген жаққа шығуға дайын тұрды
B) Бейтарап болды
C) Тек Қоқан ханын қолдады
D) Екіге бөлініп, екі жақта да соғысты
E) Тек Ресей әскерін қолдады
14. 1855 жылы Шыңжаң мен Қазақстанның сауда байланыстарының уақытша тоқтатылу себебі:
A) Қытайдағы тайпиндер көтерілісі
B) Ресейдің Қырым соғысындағы жеңілісі
C) Оңтүстік Қазақстанда XIX ғ. 50 ж. болған шаруалар көтерілісі
D) Шәуешектегі орыс көпестерінің сауда орындары талан-таражға

салынды

Е) Қытайдағы оқшаулану саясаты

15. Ұлы жүздің Тайшыбек, Сұраншы батырлары қолдау көрсетті:

А) Кенесарыға

В) Сырымға

С) Махамбетке

Д) Жанқожаға

Е) Исатайға

16. 1917 жылы Орынборда желтоқсанда өткен Жалпықазақ съезінде құрылды:

А) Түркістан АКСР-і

В) Түркістан автономиясы

С) Қазақ АКСР-і

Д) Қырғыз АКСР-і

Е) Алашорда Уақытша Халық Кеңесі

17. 1927 жылдан бастап мыс өндіре бастаған комбинат

А) Қарсақбай комбинаты

В) Балқаш мыс комбинаты

С) Саяқ мыс комбинаты

Д) Жезқазған мыс комбинаты

Е) Жезді комбинаты

18. «Қазақ КСР тарихының » екі томдығы жарияланды:

А) 1957-1959 жылдары

В) 1943-1945 жылдары

С) 1950-1955 жылдары

Д) 1945-1947 жылдары

Е) 1965-1967 жылдары

19. Сауд Арабиясымен бірлескен «әл-Баракабанк-Қазақстан» банкі құрылған уақыт:

А) 1990 жыл, тамыз

В) 1990 жыл, қыркүйек

С) 1990 жыл, қазан

Д) 1990 жыл, желтоқсан

Е) 1990 жыл, қараша

20. 1991 жылы 7 қыркүйекте болған Қазақстан Компартиясының төтенше съезінде қабылданаған шешім:

А) Қазақстан компартиясын тарату

В) Партияға жастарды көбірек тарту

С) Қазақстан партиясының жаңа басшысын сайлау

Д) Қазақстан компартиясын ұлғайту

Е) Партияның атауын өзгерту

МАТЕМАТИКА

1. Көбейткіштерге жіктеңіз: $\left(2\frac{1}{3}a - 3\right)^2 - \left(\frac{1}{3}a + 2\right)^2$

А) $(2a + 5)^2$

В) $(2a - 5)^2$

C) $(2a - 5)\left(\frac{8}{3}a - 1\right)$

D) $(2a - 5)(2a + 1)$

E) $\left(\frac{8}{3}a - 1\right)\left(\frac{8}{3}a + 1\right)$

2. Теңсіздіктің ең кіші бүтін шешімін табыңыз: $\frac{x - 2}{3} + \frac{x + 1}{4} \geq 2$

A) 4

B) 5

C) 6

D) 3

E) 0

3. 46 тонна каучук өндіру үшін 92 т спирт керек. 84 т каучук үшін қанша спирт керек болатынын табыңыз.

A) 58 т

B) 136 т

C) 170 т

D) 184 т

E) 168 т

4. Теңдеулер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} 5^x - 4^y = 9 \\ 5^x - 2 \cdot 4^y = -7 \end{cases}$$

A) (1;3)

B) (1;2)

C) (2;2)

D) (2;3)

E) (0;3)

5. Есептеңіз: $\log_4 50 - \log_4 25$

A) 4

B) $\frac{1}{2}$

C) 1

D) 2

E) $\frac{1}{4}$

6. Теңсіздікті шешіңіз: $\frac{3}{2x + 1} \geq 0$

A) $\left(-\frac{1}{2}; +\infty\right)$

B) $\left(-\infty; -\frac{1}{2}\right)$

C) $\left(-\infty; -\frac{1}{2}\right]$

D) $\left[\frac{1}{2}; +\infty\right)$

$$E) \left[-\frac{3}{2}; +\infty \right)$$

7. Теңсіздіктер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} \log_2(x+1) > 2 \\ \frac{x-7}{x+5} \leq 0 \end{cases}$$

- A) $(-\infty; +\infty)$
- B) шешімі жоқ
- C) $[3; 7)$
- D) $(3; 7]$
- E) $(3; 7)$

8. Теңдеуді шешіңіз:
$$\left(\frac{x+5}{x} \right)^{\frac{1}{2}} + 4 \left(\frac{x}{x+5} \right)^{\frac{1}{2}} = 4$$

- A) 1
- B) 9
- C) -1
- D) $\frac{5}{3}$
- E) $-\frac{5}{3}$

9. Есептеңіз:
$$\frac{\sin \alpha \cdot \cos \alpha}{\sin^2 \alpha - \cos^2 \alpha}, \text{ мұндағы } \operatorname{ctg} \alpha = \frac{3}{4}$$

- A) $-\frac{12}{7}$
- B) $\frac{7}{12}$
- C) $-\frac{7}{12}$
- D) $\frac{12}{7}$
- E) $-\frac{3}{4}$

10. Теңдеуді шешіңіз:
$$\operatorname{tg}^2 x - 4 \operatorname{tg} x + 4 = 0$$

- A) $\operatorname{arctg} 2 + \pi n, n \in \mathbb{Z}$
- B) шешімі жоқ
- C) $\frac{\pi}{6} + \pi k, k \in \mathbb{Z}$
- D) $-\operatorname{arctg} 2 + \pi n, n \in \mathbb{Z}$
- E) $-\operatorname{arctg} \frac{1}{2} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$

11. Теңсіздікті шешіңіз:
$$-\frac{1}{2} \leq \sin t < \frac{\sqrt{3}}{2}$$

- A) $(-\frac{\pi}{6} + 2\pi n; \frac{\pi}{3} + 2\pi n) \cup [\frac{2\pi}{3} + 2\pi n; \frac{7\pi}{6} + 2\pi n), n \in \mathbb{Z}$

B) $[\frac{2\pi}{3} + 2\pi n; \frac{7\pi}{6} + 2\pi n), n \in \mathbb{Z}$

C) $[-\frac{\pi}{6} + 2\pi n; \frac{\pi}{3} + 2\pi n) \cup (\frac{2\pi}{3} + 2\pi n; \frac{7\pi}{6} + 2\pi n], n \in \mathbb{Z}$

D) $[-\frac{\pi}{6} + 2\pi n; \frac{\pi}{3} + 2\pi n), n \in \mathbb{Z}$

E) $(-\frac{\pi}{6} + 2\pi n; \frac{\pi}{3} + 2\pi n] \cup [\frac{2\pi}{3} + 2\pi n; \frac{7\pi}{6} + 2\pi n), n \in \mathbb{Z}$

12. Тізбек b_n рекуррентті түрде берілген.

$b_1 = 25^{\frac{1}{2}} + \log_2 16$ $b_2 = \sin \frac{\pi}{6} - \operatorname{tg} \frac{\pi}{4}$ $b_{n+1} = b_n + b_{n-1}$, онда $b_4 \cdot b_5$ мәнін табыңыз.

A) 132

B) 130

C) 128

D) 134

E) 126

13. $y = \frac{1}{x^2 + 2x - 3}$ функциясының анықталу облысын табыңыз.

A) $x < -3; -3 < x < 1; x > 1$.

B) $x = -3$.

C) $x > 1$.

D) $x < -3$.

E) $-3 < x < 1$.

14. $y(x) = x - \sqrt{x}$ функциясының $(0; 1)$ интервалындағы ең кіші мәнін табыңыз.

A) $-\frac{1}{4}$

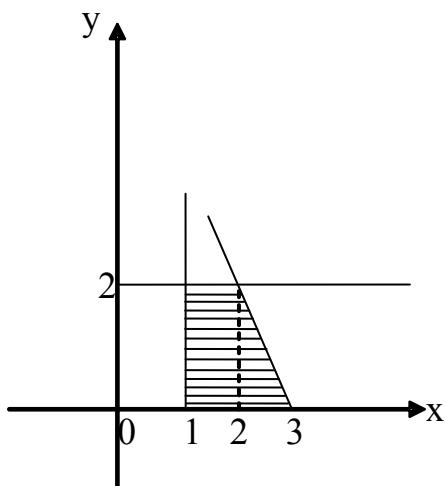
B) $-\frac{1}{2}$

C) $\frac{1}{4}$

D) 1

E) $\frac{1}{2}$

15. Боялған бөліктің ауданын табыңыз:

- A) 9
- B) 3
- C) 6
- D) 8
- E) 4

16. $y - 1 = \sqrt{5 - x^2}$ шеңберінің радиусын табыңыз.

- A) 1
- B) ± 6
- C) $\sqrt{5}$
- D) 8
- E) 4

17. Жасаушысы L -ге, ал табанының радиусы R -ге тең, конус берілген. Бір жағы конус табанында, ал қарсы жатқан жағының төбелері оның бүйір бетінде жататын конусқа іштей сызылған кубтың қырын табындар.

- A) $\frac{R\sqrt{3(L^2 + R^2)^2}}{R\sqrt{3} + \sqrt{L^2 + R^2}}$
- B) $\frac{R\sqrt{3}(\sqrt{L^3 + R^3})}{R\sqrt{4}\sqrt{L^2 + R^2}}$
- C) $\frac{R\sqrt{2(L^2 - R^2)^2}}{R\sqrt{2} + \sqrt{L^2 - R^2}}$
- D) $\frac{R(\sqrt{1(L^4 - R^4)})}{R\sqrt{1} - \sqrt{L - R}}$
- E) $\frac{R\sqrt{2(L^2 - R^2)^2}}{R\sqrt{2} + \sqrt{L^2 + R^2}}$

18. Егер $|\bar{b}| = \sqrt{13}$, $|\bar{a} + \bar{b}| = 5$ және $|\bar{a} - \bar{b}| = 3$ болса, онда $|\bar{a}|$ табыңыз.

- A) 4
- B) 2
- C) 0
- D) 3
- E) 5

19. $(x^2 - 2x - 2)(x^2 - 2x - 3) = 0$ теңдеудің 0,99 санына ең жақын орналасқан түбірін табыңыз.

- A) 1.
- B) $1 - \sqrt{3}$.
- C) 3.
- D) 2.
- E) $1 + \sqrt{3}$.

20. $f(x) = \sqrt{2 - x} + (x - 1)^{\frac{1}{4}}$ функциясының анықталу облысын табыңыз:

- A) $[1; 7]$
- B) $[-1; 1]$
- C) $[-3; 2]$

D) $[1;2]$

E) $[-2;2]$

21. Көпмүшелерді көбейтіңіз: $(a^2 - b)(a + b^2)$

A) $a^3 - ab + a^2b^2 - b^3$

B) $a^3 + ab + a^2b^2 - b^3$

C) $a^3 - ab - a^2b^2 - b^3$

D) $a^3 - ab + a^2b^2 + b^3$

E) $a^3 - a^2b + a^2b^2 - b^3$

F) $a^3 - ab^2 + a^2b^2 - b^3$

G) $a^3 - ab - a^2b^2 - b^3$

H) $a^3 - ab - a^2b^2 + b^3$

22. Сауыншы бірінші жылы екі сиырдан барлығы 6900 л сүт алды. Келесі жылы бірінші сиырдан алатын сүттің мөлшері 10%-ке, ал екінші сиырдан алатын сүттің мөлшері 20%-ке артты. Сондықтан сауыншы екінші жылы осы екі сиырдан 7800 л сүт алды. Бірінші жылы сауыншы әр сиырдан алған сүттің массасы көрсетілген нұсқаны анықтаңыз.

A) 4300

B) 5100

C) 2500

D) 2100

E) 2300

F) 2600

G) 4800

H) 3100

23. Теңдеулер жүйесінің түбірлерін табыңыз:
$$\begin{cases} 3^{x^2} - 4^y = 77 \\ (\sqrt{3})^{x^2} - 2^y = 7 \end{cases}$$

A) 0

B) 2

C) -3

D) 4

E) -1

F) -2

G) 3

H) 1

24. Мәні $-\frac{2}{3}$ -ке тең болатын өрнекті көрсет:

A) $\log_{27} 81 - \log_8 16$

B) $\log_9 \frac{1}{3} - \log_{0,2} 5 + \log_{64} 4$

C) $\log_{27} 9 - \log_8 16$

D) $\log_{27} 3 + \log_{0,2} 5 + \log_{\sqrt{4}} \frac{1}{4}$

E) $\log_{\sqrt{3}} \frac{1}{3} - \log_{0,2} 5 + \log_{64} 4$

$$F) \log_{27} 3 - \log_{0,2} 5 + \log_{\sqrt{4}} \frac{1}{16}$$

$$G) \log_{27} 9 - \log_8 64$$

$$H) \log_{27} 3 - \log_{0,2} 5 + \log_{\sqrt{4}} \frac{1}{4}$$

25. $x(x-8) \leq 0$ теңсіздігінің:

$$A) \text{ Шешімі } (-\infty; 0] \cup [8; +\infty)$$

B) Ең кіші бүтін шешімі 0-ге тең

C) Ең үлкен бүтін шешімі 7-ге тең

D) Ең кіші бүтін шешімі 1-ге тең

E) Ең үлкен бүтін шешімі 0-ге тең

$$F) \text{ Шешімі } (-\infty; 0) \cup (8; +\infty)$$

$$G) \text{ Шешімі } [0; 8]$$

H) Ең үлкен бүтін шешімі 8-ге тең

26. Түбірі жоқ теңдеулерді көрсетіңіз:

$$A) \sqrt{x} - \sqrt{2x} = 0$$

$$B) \sqrt{-5-x} - 5 = 5$$

$$C) \sqrt{x-3} + 2 = 0$$

$$D) \sqrt{x} - \sqrt{2} = 0$$

$$E) \sqrt{x-3} - \sqrt{2x-6} = 0$$

$$F) \sqrt{2x-3} - 2 = -10$$

$$G) \sqrt{-x+5} = 0$$

$$H) \sqrt{x-3} - 2 = 3$$

27. Шешімі $\cos \frac{2x}{7} = \frac{1}{2}$ теңдеуінің шешімімен беттесетін теңдеуді табыңыз:

$$A) \cos^2 \frac{x}{7} = \frac{1}{4}$$

$$B) \cos \frac{4x}{7} = \frac{1}{4}$$

$$C) \cos^3 \frac{2x}{7} = \frac{7}{8}$$

$$D) 2 \cos^2 \frac{x}{7} = \frac{3}{2}$$

$$E) \cos \frac{4x}{7} = \frac{1}{2} + 1$$

$$F) \cos \frac{x}{7} = \frac{1}{4}$$

$$G) \sin^2 \frac{x}{7} = \frac{1}{4}$$

$$H) 2 \cos^2 \frac{2x}{7} - 1 = \frac{1}{2}$$

28. Егер геометриялық прогрессияда $x_1 = 16$, $q = 0,5$ болса, онда:

- A) $x_6 = 0,55$
- B) $x_7 = 0,25$
- C) $x_7 = 0,2$
- D) $x_6 = 0,35$
- E) $x_8 = 0,125$
- F) $x_6 = 0,5$
- G) $x_8 = 0,12$
- H) $x_7 = 0,45$

29. $f(x) = \frac{x^3}{3}$ функциясының графигіне $x_0 = 1$ нүктесінде жүргізілген

жанаманың нүктелерін табыңыз.

- A) $\left(1; \frac{2}{3}\right)$
- B) $\left(\frac{2}{3}; 1\right)$
- C) $\left(\frac{2}{3}; 0\right)$
- D) $\left(0; \frac{2}{3}\right)$
- E) $(1; 1)$
- F) $\left(0; -\frac{2}{3}\right)$
- G) $\left(1; \frac{1}{3}\right)$
- H) $\left(0; \frac{1}{3}\right)$

30. Ромбының үлкен диагоналы мен қабырғасының арасындағы бұрыш 30° , ал ромб қабырғасы 14 – ке тең. Дұрыс емес тұжырымды таңдаңыз:

- A) ромбтың кіші диагоналінің ұзындығы 14 см тең
- B) ромб периметрі 48 см тең
- C) ромбтың ұзын диагоналінің ұзындығы $14\sqrt{3}$ см тең
- D) ромбтың биіктігінің ұзындығы $7\sqrt{3}$
- E) ромбтың кіші диагоналінің ұзындығы 7 см тең
- F) ромб ауданы $98\sqrt{3}$ см² тең
- G) ромбтың ішкі бұрыштарының пропорциясы 1:2
- H) ромб ауданы $49\sqrt{3}$ см² тең

ФИЗИКА

1. 10 Н қорытқы күш әсер ететін дене 5 м/с^2 үдеумен қозғалады. Дененің массасы

- A) 500 кг.
- B) 2 кг.
- C) 50 кг.

D) 100 кг.

E) 0,5 кг.

2. Импульстің сақталу заңын сипаттайтын өрнек

A) $m_1 \vec{g}_1 + m_2 \vec{g}_2 + \dots + m_n \vec{g}_n = \text{const}.$

B) $\vec{p} = m \vec{g}.$

C) $m_1 \vec{g}_1 + m_2 \vec{g}_2 + \dots + m_n \vec{g}_n \neq \text{const}.$

D) $\Delta \left(m \vec{g} \right) = \vec{F} \cdot \Delta t.$

E) $\vec{F} = \frac{\Delta \vec{p}}{\Delta t}.$

3. Идеал жылу машинасы Карно циклі бойынша жұмыс істейді. Егер машина бір циклда 1 кДж жұмыс жасап, тоңазытқышқа 4 кДж жылу беретін болса, машинаның ПӘК-і:

A) 20 %

B) 10 %

C) 35 %

D) 50 %

E) 45 %

4. Конденсатордың бір пластинасындағы заряд +4 Кл, ал екіншісінде – 4 Кл. Электр сыйымдылығы 2 Ф болатын конденсатор пластиналарының арасындағы кернеу мәні

A) 0.

B) 0,25 В.

C) 0,5 В.

D) 4 В.

E) 2 В.

5. Тербеліп жатқан дененің толық механикалық энергиясы

A) оның тербеліс периодының квадратына тура пропорционал.

B) оның тербеліс жиілігіне тура пропорционал.

C) оның тербеліс фазасының квадратына тура пропорционал.

D) оның тербеліс амплитудасының квадратына тура пропорционал.

E) оның тербеліс амплитудасының квадратына кері пропорционал.

6. Түскен сәуле мен шағылған сәуле арасындағы бұрыш 30° . Түсу бұрышы 15° -қа артса, түскен сәуле мен шағылған сәуле арасындағы бұрыш

A) 30° .

B) 50° .

C) 40° .

D) 60° .

E) 45° .

7. Электрондардың платинадан шығу жұмысы $9,1 \cdot 10^{-19}$ Дж. Платинаға толқын ұзындығы 0,5 мкм жарық түскенде ыршып шығатын

электрондардың кинетикалық энергиясы ($h = 6,63 \cdot 10^{-34}$ Дж·с; $c = 3 \cdot 10^8$ м/с)

A) $1,1 \cdot 10^{-19}$ Дж.

B) Жарық платинадан электрондарды шығара алмайды.

C) $2,1 \cdot 10^{-19}$ Дж.

D) $7,4 \cdot 10^{-19}$ Дж.

E) $4,2 \cdot 10^{-19}$ Дж.

8. Центрге тартқыш үдеу еркін түсу үдеуіне тең болу үшін, радиусы 40 м болатын дөңес көпірдің ортасынан автомобиль өту жылдамдығы ($g=10 \text{ м/с}^2$)

A) 25 м/с

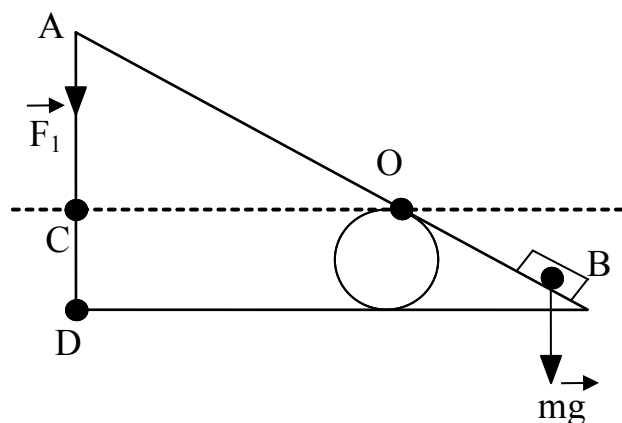
B) 20 м/с

C) 30 м/с

D) 15 м/с

E) 10 м/с

9. Жүкті көтеру үшін айналу осі O нүктесінде болатын рычаг ретінде AB стержені қолданылды. $\vec{F}_1$ күшінің иінін көрсететін кесінді:

A) CO

B) AB

C) AC

D) AO

E) AD

10. Сутегі молекуласының орташа квадраттық жылдамдығы Жердегі бірінші ғарыштық жылдамдыққа тең болғанда, газ температурасы

($M = 2 \cdot 10^{-3}$ кг/моль, $R = 8,31$ Дж/К·моль, $v_{\text{ғарыш}} = 8$ км/с)

A) ≈ 3000 К

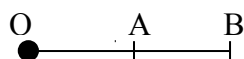
B) ≈ 6000 К

C) ≈ 4000 К

D) ≈ 5000 К

E) ≈ 2000 К

11. Суретте $OA = AB$ болса, нүктелік q заряд өрісінің A және B нүктелеріндегі потенциалдарының қатынасы

A) $\varphi_B = \frac{1}{8} \varphi_A$

B) $\varphi_B = \frac{1}{2} \varphi_A$

C) $\varphi_B = \frac{1}{16} \varphi_A$

D) $\varphi_B = \varphi_A$

E) $\varphi_B = \frac{1}{4} \varphi_A$

12. Өзекшесіз соленоид ішіндегі өрістің индукциясы $B_0 = 2$ мТл. Соленоидқа

болат өзекшені енгізгенде оның индукциясы ($\mu_{\text{болат}} = 8000$)

- A) 4000 мТл
- B) $4 \cdot 10^5$ Тл
- C) 16 мТл
- D) $16 \cdot 10^3$ Тл
- E) 16 Тл

13. Тербелмелі контур катушкасының индуктивтілігін 25%-ға, ал конденсатор сыйымдылығын 5 есе артырса, онда контурдағы тербеліс жиілігі

- A) 40%-ға кемиді.
- B) 60%-ға кемиді.
- C) 75%-ға кемиді.
- D) 60 %-ға артады.
- E) 40%-ға артады.

14. Массасы $1,66 \cdot 10^{-30}$ кг сәуленің толқын ұзындығы

($h = 6,63 \cdot 10^{-34}$ Дж·с; $c = 3 \cdot 10^8$ м/с)

- A) 2,42 пм
- B) 4,11 пм
- C) 1,33 пм
- D) 6,25 пм
- E) 3,21 пм

15. Оптикалық аспаптардың айыру қабілетін шектейтін құбылыс

- A) Дифракция
- B) Фотоэффект
- C) Поляризация
- D) Сыну
- E) Интерференция

16. Массалары 200 г және 100 г денелер 4 м/с және 3 м/с жылдамдықтармен қозғалады. Шарлардың қозғалыс бағыттары 90° бұрыш жасайды.

Шарлардың қорытқы импульсінің модулі

- A) 0,7 кг·м/с.
- B) 0,1 кг·м/с.
- C) 0,3 кг·м/с.
- D) 0,85 кг·м/с.
- E) 0,15 кг·м/с.

17. Массалары $m_1 = 0,5$ кг және $m_2 = 0,9$ кг екі дене бір түзудің бойымен бір-біріне қарама-қарсы $v_1 = 0,5$ м/с және $v_2 = 0,5$ м/с жылдамдықтармен қозғалады. Олардың серпімсіз соқтығысудан кейінгі жылдамдықтары:

- A) $\approx 0,5$ м/с
- B) ≈ 2 м/с
- C) ≈ 3 м/с
- D) $\approx 0,14$ м/с
- E) $\approx 0,95$ м/с

18. Маятник ұзындығы 50 см жіпке ілінген массасы 100 г болатын ауыр шардан жасалған. Егер маятниктің тепе-теңдік күйден ең үлкен ауытқу бұрышы 15° болса, маятник тербелісінің энергиясы ($\cos 15^\circ = 0,96$; $g = 10$ м/с²)

- A) 20 мДж.
- B) 10 мДж.

- C) 15 мДж.
- D) 25 мДж.
- E) 50 мДж.

19. Сыйымдылығы 1 мФ конденсатор 1 кВ кернеуде импульсты дәнекерлеуде қолданылады. Қондырғының ПӘК-і 2%. Егер разрядтын ұзақтығы 10^{-6} секунд болса, онда оның орташа толық қуаты

- A) 10^5 Вт.
- B) 10^4 Вт.
- C) 10^7 Вт.
- D) 410^3 Вт.
- E) 410^5 Вт.

20. Мыс үшін фотоэффектінің қызыл шекарасы $10,8 \cdot 10^{14}$ Гц. Фотоэффект барысында мыс бетінен ұшып шығатын электрондардың максимал жылдамдығы $9,3 \cdot 10^6$ м/с. Фотоэффект тудыратын жарықтың жиілігі ($h=6,63 \cdot 10^{-34}$ Дж·с, $m_e=9,1 \cdot 10^{-31}$ кг)

- A) $24,5 \cdot 10^{15}$ Гц
- B) $42,8 \cdot 10^{15}$ Гц
- C) $10,8 \cdot 10^{15}$ Гц
- D) $52,6 \cdot 10^{15}$ Гц
- E) $60,4 \cdot 10^{15}$ Гц

21. Ішкі энергия қаттырақ қызған бөліктен азырақ қызған бөлікке молекулалардың соқтығысуы және жартылай диффузия есебінен жүретін жылу өткізгіштік заттың қай агрегаттық күйіне тән:

- A) Вакуум
- B) Металл
- C) Газ
- D) Сұйық
- E) Плазма
- F) Сәуле
- G) Магниттелген дене
- H) Электрленген дене

22. Температураны өлшеу үшін қандай термометрлік заттар қолданылады?

- A) Спирт
- B) Бензин
- C) Су
- D) Мырыш
- E) Ацетон
- F) Эфир
- G) Сынап
- H) Керосин

23. Тербелмелі контур сыйымдылығы 10 мкФ конденсатордан және индуктивтілігі 100 мГн катушкадан тұрады. Егер ток күшінің тербеліс амплитудасы 0,1 А болса, онда кернеудің тербеліс амплитудасы неге тең?

- A) 1000 В
- B) 100 В
- C) $10 \cdot 10^{-3}$ кВ
- D) 10^3 В
- E) 10^2 В

F) $\sqrt{10^2}$ В

G) 10 В

H) 10000 В

24. Жарық сәулесі жазық параллель пластинка арқылы өте отырып, түсу бұрышының қандай мәнінде ығыспайды?

A) 30° -қа тең бұрыш жағдайында

B) 10° -қа тең бұрыш жағдайында

C) барлық жағдайда да ығыспайды

D) 20° -қа тең бұрыш жағдайында

E) 0° -қа тең бұрыш жағдайында

F) 60° -қа тең бұрыш жағдайында

G) 90° -қа тең бұрыш жағдайында

H) 45° -қа тең бұрыш жағдайында

25. Литий ${}^6_3\text{Li}$ ядросының байланыс энергиясын анықтаңыз. Протон массасы шамамен 1,0073 м.а.б., нейтрондыкі 1,0087 м.а.б., литий ядросының массасы 6,0151 м.а.б., 1 м.а.б. = $1,66 \cdot 10^{-27}$ кг, ал жарық жылдамдығы $c = 3 \cdot 10^8$ м/с.

A) 1,66 Дж

B) $16,6 \cdot 10^{12}$ Дж

C) $4,92 \cdot 10^{-12}$ Дж

D) $1,66 \cdot 10^{12}$ Дж

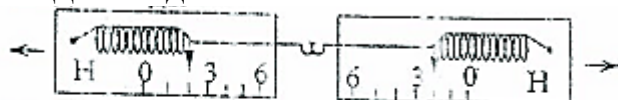
E) 4,92 пДж

F) 9,84 Дж

G) 4,92 Дж

H) $9,84 \cdot 10^{-12}$ Дж

26. Өзара тіркескен екі динамометрді суретте көрсетілгендей қарама-қарсы жаққа созады.

Динамометр көрсеткішінің бірдей болуы

A) Ньютонның бірінші заңына негізделген

B) Гук заңына негізделген

C) Паскаль заңына негізделген

D) Энергияның сақталу заңы

E) Бүкіләлемдік тартылыс заңы негізінде

F) Ньютонның үшінші заңының негізінде

G) Ньютонның екінші заңына негізделген

H) Архимед заңына негізделген

27. Автомобиль желдеткішінің электр тізбегінде 30 с ішінде кернеу 12 В, ток күші 0,5 А болса, тұрақты электр тогы қандай жұмыс атқарады?

A) 90 Дж

B) 200 Дж

C) 50 Дж

D) 180 Дж

E) 300 Дж

F) 100 Дж

G) 160 Дж

H) 120 Дж

28. Ай бетіндегі еркін түсу үдеуі $1,6$ м/с². Тербеліс периоды 1 с болу үшін

Ай бетінде математикалық маятниктің ұзындығы қандай болу керек?

- A) 5,8 м
- B) 4 м
- C) 0,04 м
- D) 58 см
- E) 1 см
- F) 0,01 м
- G) 4 см
- H) 16 см

29. Тербелмелі контурдың конденсаторына ($C = 10^{-8} \text{ Ф}$) $q_m = 10^{-4} \text{ Кл}$ заряд берілген кезде контурда еркін өшетін тербелістер басталған. Тербелістер толығымен тоқтаған мезеттегі контурда бөлінетін жылу мөлшерін табыңыз

- A) 10 Дж
- B) 2,5 Дж
- C) 2 Дж
- D) 5 Дж
- E) 1 Дж
- F) 0,2 Дж
- G) 0,5 Дж
- H) 0,1 Дж

30. Биіктігі $h = 5 \text{ м}$ және еденінің ауданы $S = 200 \text{ м}^2$ болатын аудиторияны толықтырып тұрған ауа массасын анықтаңыз. Ауа қысымы $p = 100 \text{ кПа}$, бөлме температурасы $t = 17^\circ\text{C}$ және ауаның мольдік массасы $\mu = 0,029 \text{ кг/моль}$

- A) 600 кг
- B) 1200 кг
- C) 0,2 т
- D) 1,2 т
- E) 12 т
- F) 2000 кг
- G) 6 т
- H) 120 кг

ХИМИЯ

1. Бөлме температурасында су әрекеттеседі:

- A) күкіртпен
- B) көміртекпен
- C) мыспен
- D) калиймен
- E) қорғасынмен

2. Электрондық конфигурациясы $1s^2 2s^2 2p^4$ болатын элемент

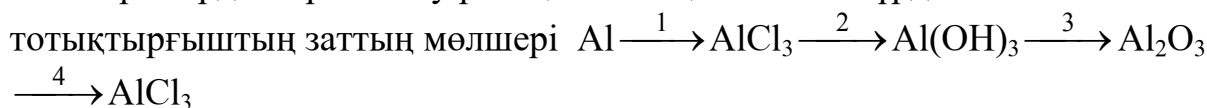
- A) Na
- B) P
- C) Ca
- D) C
- E) O

3. Оттек молекуласындағы химиялық байланыстың түрі

- A) иондық
- B) коваленттік полюссіз

- С) металдық
- Д) сутектік
- Е) коваленттік полюсті

4. Өзгерістердегі орын басу реакциясына қатысатын күрделі

- А) 6 моль.
- В) 2 моль.
- С) 4 моль.
- Д) 8 моль.
- Е) 1 моль.

5. 2 моль натрий гидроксидінің ерітіндісі мен 1 моль күкірт қышқылының ерітіндісін араластырғанда, лакмус түсі

- А) Қызыл
- В) Түссіз
- С) Сары
- Д) Қызғылт
- Е) Күлгін

6. 96 г күйені жандырғанда түзілген көміртегі (IV) оксидінің (қ.ж.) көлемі (л)

- А) 175,2.
- В) 179,2.
- С) 178,2.
- Д) 177,2.
- Е) 176,2.

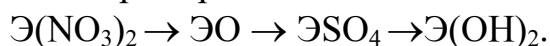
7. Тұз қышқылының 68 мл 24%-тік ($\rho=1,12$ г/мл) ерітіндісін бейтараптау үшін қажет калий гидроксидінің зат мөлшері:

- А) 0,5 моль.
- В) 3,5 моль.
- С) 2 моль.
- Д) 2,5 моль.
- Е) 0,4 моль.

8. Мышьякқа сәйкес келетін қышқылдар жұбы:

- А) H_3AsO_4 , H_3AsO_3
- В) H_3PO_4 , $\text{H}_4\text{P}_2\text{O}_7$
- С) H_3PO_4 , HPO_3
- Д) H_3SbO_3 , H_3SbO_4
- Е) HNO_3 , HNO_2

9. Өзгерістер схемасындағы "Э" элементі

- А) Мыс.
- В) Литий.
- С) Күміс.
- Д) Калий.
- Е) Кальций.

10. Егер реакция өнімдері ретінде $\text{KCl} + \text{KClO}_3 + \text{H}_2\text{O}$ түзілген болса, онда әрекеттесуші заттар:

- А) Cl_2 және KOH (қ.ж.)

- B) HClO_4 және K.
- C) Cl_2 және KOH жоғары температурада.
- D) HCl және KOH.
- E) Cl_2 және H_2O .

11. Концентрлі күкірт қышқылы мен көмір әрекеттескенде түзілетін өнімдер:

- A) Тұз және су.
- B) Тұз және сутек.
- C) Көміртек оксиді.
- D) Күкірт (IV) оксиді, көміртек (IV) оксиді және су.
- E) Қышқыл және су.

12. Реакция нәтижесінде 60,1 г тұнба түзілу үшін 51,3 г барий гидроксидімен әрекеттестің фосфор қышқылының массасы (г):

- A) 21,6
- B) 15,8
- C) 20,1
- D) 19,6
- E) 18,5

13. Шынының формуласы

- A) $\text{K}_2\text{O} \cdot \text{CaO} \cdot 6\text{SiO}_2$
- B) $\text{Cr}_2\text{O}_3 \cdot \text{CaO} \cdot 6\text{SiO}_2$
- C) $\text{Li}_2\text{O} \cdot \text{CaO} \cdot 6\text{SiO}_2$
- D) $\text{CaO} \cdot \text{PbO} \cdot 6\text{SiO}_2$
- E) $\text{Na}_2\text{O} \cdot \text{CaO} \cdot 6\text{SiO}_2$

14. Домна процесінде кокстың қызметі:

- A) Кокс оттегі шығымын азайту үшін қолданылады.
- B) Жоғары температура алу, шойынды түзу энергиясы.
- C) Тотықсыздандырғыш және химиялық реакцияны жылумен қамтамасыз ету.
- D) Тотықтырғыш алу.
- E) Тотықтырғыш пен тотықсыздандырғыш түзілуі.

15. Құрамында алюминий элементі болмайтын табиғи қосылыс

- A) корунд
- B) каолинит
- C) боксит
- D) доломит
- E) дала шпаты

16. Мыс (II) сульфатына темір шегені салғанда байқалатын өзгеріс

- A) Иіс пайда болады.
- B) Шегенің бетін мыс басады.
- C) Газ бөлінеді.
- D) Мыс (II) оксиді бөлінеді.
- E) Ерітінді түсі өзгермейді.

17. Метил, винил, бензил дегеніміз – ...

- A) радикалдар
- B) функционалдық топтар
- C) класаралық гомологтар
- D) гомологтар
- E) изомерлер

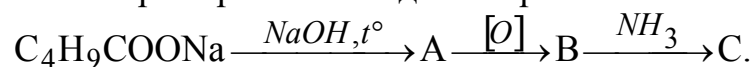
18. Гидрлегенде шығымы 75% болса, онда 15,6 г бензолдан алынатын циклогексанның массасы

- A) 10,60 г
- B) 18,60 г
- C) 14,60 г
- D) 16,60 г
- E) 12,60 г

19. 0,1 моль этанол мен 0,15 моль сірке қышқылы әректтескенде түзілген этилацетаттың зат мөлшері мен массасы

- A) 0,1 моль; 2,3 г
- B) 0,2 моль; 5,6 г
- C) 0,3 моль; 5,9 г
- D) 0,2 моль; 6,6 г
- E) 0,1 моль; 8,8 г

20. Өзгерістер схемасындағы берілген:

A, B, C қосылыстары.

- A) C_5H_{10} , C_4H_9COOH , $C_4H_9CONH_4$.
- B) C_4H_{10} , CH_3COOH , $CH_2(NH_2)COOH$.
- C) C_4H_{10} , CH_3COOH , CH_3COONH_4 .
- D) C_5H_{12} , C_4H_9COOH , $C_4H_9COONH_4$.
- E) C_5H_{12} , C_3H_7COOH , $C_3H_7COONH_4$.

21. Негіздің, қышқылдың, негіздік оксидтің және қышқыл тұздың формулалары осы ретпен көрсетілген қатар

- A) $NaOH$, HCl , BaO , K_2S
- B) $Cu(OH)_2$, HCl , BaO , $BaCl_2$
- C) $Ba(OH)_2$, H_2S , SO_3 , NH_4NO_3
- D) $Fe(OH)_2$, H_2SO_4 , CO_2 , $(NH_4)_2SO_4$
- E) $(CuOH)_2CO_3$, HNO_3 , MgO , $Ca(HCO_3)_2$
- F) KOH , HCl , CuO , $NaHSO_4$
- G) $Ca(OH)_2$, SO_2 , CaO , KHS
- H) NH_4OH , HNO_3 , FeO , Na_2CO_3

22. Атомдық радиустары өсу ретімен орналасқан химиялық элементтер қатары:

- A) Be, Mg, Ca, Sr
- B) Sn, Sb, Te, I
- C) Ti, V, Cr, Mn
- D) Al, Ga, In, Tl
- E) N, O, F, Ne
- F) Li, Be, B, C
- G) Na, Mg, Al, Si
- H) S, Se, Te, Po

23. Күкіртсутектің оттектендірілуінде (қайтымсыз реакция) жылдамдығы ең жоғары болады, егер

- A) температура мен қысымды бір сәтте арттырғанда
- B) температураны төмендетіп, қысымды арттырғанда
- C) температураны мен қысымды бір сәтте төмендеткенде
- D) оттекті азотпен сұйылтқанда

- Е) оттекті азотпен сұйылтқанда және қысымды азайтқанда
 F) әрекеттесуші заттар концентрациясын және температураны өсіргенде
 G) әрекеттесуші заттар концентрациясын және температураны азайтқанда
 H) температураны жоғарылатып, қысымды азайтқанда
24. Жауаптардың қайсысы фторға сәйкес келмейді:
 A) сыртқы энергетикалық деңгейде 7 электрон орналасқан
 B) фтор сутекпен әрекеттесіп ең күшті қышқылды HF түзеді
 C) электрондық конфигурациясы ns^2np^5
 D) фтор – ең активті металемес
 E) тотығу дәрежелерінің мәні $-1, +1, +5, +7$
 F) фтор – VII A топтың элементі
 G) фтор оттеkte көк жалын түзіп жанады
 H) фторсутекке молекулааралық сутектік байланыс тән
25. Аморфты көміртек пен алмаз (аллотроптар) жайлы қандай жауаптар дұрыс емес?
 A) физикалық қасиеттері бірдей
 B) химиялық қасиеттері әртүрлі
 C) атом сандары бірдей, молекулалық массалары да бірдей
 D) физикалық қасиеттері әртүрлі
 E) кристалдық торлары әртүрлі
 F) химиялық қасиеттері бірдей
 G) нейтрон сандары бірдей, протон сандары әртүрлі
 H) екеуі де бірдей атомдар түрінен түзілген
26. Ацетилен әрекеттеседі:
 A) толуолмен
 B) натриймен
 C) метилформиатпен
 D) бензальдегидпен
 E) сірке альдегидімен
 F) сірке қышқылымен
 G) күміс оксидінің аммиактағы ерітіндісімен
 H) бензолмен
27. Спирттердің құрылысы жайлы дұрыс айтылған тұжырымдар:
 A) қаныққан біратомды спирттердегі көміртек атомдарының орбитальдары sp^2 -гибридтенген
 B) қаныққан біратомды спирттер суда ерімейді
 C) спирт молекуласындағы сутек атомында жартылай теріс заряд пайда болады, ал оттект атомы жартылай оң зарядталады
 D) қаныққан біратомды спирттердің молекулалары арасында сутектік байланыс байқалмайды
 E) қаныққан біратомды спирттердегі көміртек атомдарының орбитальдары sp^3 -гибридтенген
 F) спирт молекуласындағы полюстілігі жоғары байланыс O–H тобындағы байланыс
 G) спирттер молекулалары арасында молекулааралық сутектік байланыс түзіледі
 H) спирт молекуласында полюстілігі жоғары байланыс C–H байланысы
28. Жоғары молекулалы қосылыстарға жатпайтын:

- A) бутадиен каучугі
  - B) полиэтилен
  - C) дивинил
  - D) изопрен каучугі
  - E) нитрон
  - F) полипропилен
  - G) лавсан
  - H) поливинилхлорид
29. Суда ерігенде сілтілік орта түзетінЖ
- A) натрий сульфаты
  - B) натрий сульфиді
  - C) натрий гипохлориті
  - D) натрий сульфиті
  - E) натрий хлориді
  - F) натрий хлораты
  - G) натрий бисульфаты
  - H) натрий перхлораты
30. Химиялық элемент4 период ІА топта орналасқан. Осы элемент атомындағы электрондардың орналасу тәртібі мына сандар қатарына сәйкес келеді:
- A) 2,8,18,8
  - B) 2,8,18,2
  - C) 2,8,10,2
  - D) 2,8,8,1
  - E) 2,8,8,18
  - F) 2,8,8,2
  - G) 2,8,10,8
  - H) 2,8,18,1

БИОЛОГИЯ

1. Үлкейткіш шынысы бар түтіктің атауы-
- A) Зат үстелше
  - B) Окуляр
  - C) Штатив
  - D) Тубус (көру түтігі)
  - E) Объектив
2. Негізгі тамыры нашар дамып, жуандамай, басқа тамырлармен бірдей өседі:
- A) Негізгі тамыр
  - B) Жанама тамыр
  - C) Қосалқы тамыр
  - D) Шашақ тамыр
  - E) Тамыр оймақшасы
3. Жіпше мен тозаңқаптан тұрады
- A) Тостағанша
  - B) Гүл сағағы
  - C) Аталық
  - D) Күлте жапырақша
  - E) Аналық

4. Амебаның көбею жолы:
  - A) бүршіктену арқылы
  - B) екіге тура бөліну арқылы
  - C) ұрықтану арқылы
  - D) уылдырық арқылы
  - E) екі жасуша қосылу арқылы
5. Буынаяқтыларға жататын жәндіктер
  - A) Ішекқуыстылар
  - B) Құрттар
  - C) Тікентерілілер
  - D) Ұлулар
  - E) Шаянтәрізділер
6. Қалпақшалы саңырауқұлақтар белгілі бір ағаштардың түбінде өсу себебі:
  - A) Саңырауқұлақтарға тірек болады.
  - B) Қажетті ағзалық заттар алады.
  - C) Ағаш түбіндегі шіріндімен қоректену үшін.
  - D) Саңырауқұлақты қатты желден қорғайды.
  - E) Күн сәулесінің тікелей түсуінен сақтайды.
7. Қырықбуынның көктемгі өркендері дамиды:
  - A) Тамырсабақтың қыстық бүршіктерінен.
  - B) Аталық өскіншеден.
  - C) Жаздық өркеннің түбінен.
  - D) Қосалқы тамырынан.
  - E) Спорадан.
8. Ашықтұқымдылардың гүлді өсімдіктерден айырмашылығы:
  - A) Тұқымдары бүр қабыршақтарында ашық жатады
  - B) Гүлі бар
  - C) Жемісі бар
  - D) Тұқымы жеміспен қоршалған
  - E) Спорамен көбеюі
9. Алқа тұқымдасының гүліндегі аталық саны:
  - A) 3
  - B) 4
  - C) 8
  - D) 6
  - E) 5
10. Амебаның пішіні
  - A) Сопақша
  - B) Тұрақсыз
  - C) Дөңгелек
  - D) Таяқша
  - E) Шар тәрізді
11. Құстар мен сүтқоректілердің жүрегі
  - A) Екі бөлім
  - B) Үш бөлім
  - C) Бір бөлім
  - D) Төрт бөлім
  - E) Бес бөлім
12. Дененің сыртқы жамылғысын түзіп, ішкі мүшелер қуыстарын

астарлайтын ұлпа:

- A) Дәнекер ұпасы
  - B) Шеміршек
  - C) Бұлшықет ұпасы
  - D) Эпителий ұпасы
  - E) Жүйке ұпасы
13. Шеткі жүйке жүйесі тұрады.
- A) Жүйкелерден.
  - B) Жүйкелер мен жүйке түйіндерінен.
  - C) Жүйкелер мен нейрондардан.
  - D) Жұлын мен жүйке түйіндерінен.
  - E) Ми мен нейроннан.
14. Табан ортасы түсіңкі, дөңес болатын ауру
- A) сымбаттылық
  - B) семіздік
  - C) қажығандық
  - D) омыртқаның қисаюы
  - E) жалпақтабандылық
15. Жүрек қабырғасы ... тұрады:
- A) көлденең жолақты бұлшықет ұпасынан
  - B) бірыңғай салалы бұлшықеттен
  - C) шеміршекті ұладан
  - D) жүйкеден
  - E) эпителий ұпасынан
16. Мойынның алдыңғы жағында орналасқан іші қуыс шеміршекті мүше.
- A) Кеңірдек
  - B) Бронхы
  - C) Мұрын қуысы
  - D) Көмей
  - E) Аңқа
17. Бауыр өзегі ... ашылады:
- A) ұлтабарға
  - B) аш ішекке
  - C) қарынға
  - D) ұйқы безіне
  - E) тоқ ішекке
18. Зат алмасу немесе метаболизм тұрады:
- A) Катаболизм мен ыдыраудан
  - B) Катаболизм мен транскрипциядан
  - C) Катаболизм мен өзгеруіден
  - D) Катаболизм мен трансляциядан
  - E) Катаболизм мен анаболизмнен
19. 4-7 жас аралығында даму кезеңі.
- A) Балалық (естияр).
  - B) Балалық (сәби).
  - C) Балалық (ересек).
  - D) Бойжеткен.
  - E) Жасөспірім.
20. Гликолиздің оттекті ыдырауы ... болады.

- A) Аэробты
  - B) Энтропия
  - C) Анаболизм
  - D) Анаэробты
  - E) Катаболизм
21. Өсімдіктерді танып білудің негізін қалаған ғалым:
- A) Ж.Б.Ламарк
  - B) К.Линней
  - C) Теофраст
  - D) Аристотель
  - E) Ч.Дарвин
  - F) Ж.Кювье
  - G) Гиппократ
  - H) А.В.Левенгук
22. Собық гүлшоғырына жатады:
- A) адамтамыр
  - B) жолжелкен
  - C) калла
  - D) наурызшешек
  - E) қараған
  - F) беде
  - G) ақшұнақ
  - H) жүгері
23. Қыналардың түр саны:
- A) 22000
  - B) 27000
  - C) 26000
  - D) 13000
  - E) 4500
  - F) 1500
  - G) 100000
  - H) 8600
24. Плаун өскіншелерінің қоректену түрі:
- A) паразит
  - B) сапрофит
  - C) жартылай сапрофит
  - D) автотрофты
  - E) гетеротрофты
  - F) жартылай паразит
  - G) жартылай автотрофты
  - H) хемотрофты
25. Алқа тұқымдасының екінші атауы:
- A) шаршыгүлділер
  - B) тауқалақайгүлділер
  - C) кіріккенкүлтелілер
  - D) біріккен гүлдер
  - E) құлқайыргүлділер
  - F) меңдуаналар
  - G) күрделігүлділер

Н) ерінгүлділер

26. Шаянтәрізділердің жүру аяқтарының саны:

- A) 4 жұп
- B) 5 жұп
- C) 7жұп
- D) 12 жұп
- E) 6 жұп
- F) 2 жұп
- G) 8 жұп
- H) 9 жұп

27. Дәнекер ұлпасына жатады:

- A) безді
- B) сезгіш
- C) сіңір
- D) май
- E) текшелі
- F) бағаналы
- G) жалпақ
- H) лимфа

28. Жұлынның алдыңғы түбірінен ... түзіледі.

- A) қозғалтқыш жүйке
- B) аралас жүйке
- C) сезгіш жүйке
- D) байланыстырғыш жүйке
- E) ендірме жүйке
- F) рецептор
- G) сомалы жүйке
- H) вегетативті жүйке

29. Қызыл кемік болады:

- A) өкпеде
- B) сүйекте
- C) қанда
- D) бүйректе
- E) ішкі секреция бездерінде
- F) асқазанда
- G) теріде
- H) бауырда

30. Қарсыдене ... қатысуымен түзіледі.

- A) лейкоциттердің
- B) эритроциттердің
- C) тромбоциттердің
- D) моноциттердің
- E) лимфоциттердің
- F) эозинофильдердің
- G) нейтрофильдердің
- H) базофильдердің

ГЕОГРАФИЯ

1. Монголоидтардың ...

- A) терісінің түсі ашық, шашы толқынды, тік.
B) терісі сарғыш, реңді, көздері қысыңқы, бет сүйегі шығыңқы.
C) терісінің түсі сарғыш, шашы бұйра, көзі ашық.
D) терісінің түсі қара, көзі ашық.
E) терісінің түсі сары, шашы тік ашық, көзі жасыл.
2. Ең суық климаттық белдеу
A) Экваторлық белдеу.
B) Қоңыржай белдеу.
C) Арктикалық белдеу.
D) Субтропиктік белдеу.
E) Тропикалық белдеу.
3. Адам әрекетінің ықпалымен қалыптасатын табиғат кешендері:
A) Антропогендік
B) Мұхиттық
C) Ландшафтық
D) Жазықтық
E) Таулық
4. Ауданы бойынша ең кіші материкті атаңыз.
A) Солтүстік Америка.
B) Австралия.
C) Оңтүстік Америка.
D) Африка.
E) Еуразия.
5. Қазақстан территориясының аумағы (мың км²):
A) 2070,1
B) 2724,9
C) 2710,4
D) 1550,2
E) 2700,2
6. Қазақстан территориясында жауын-шашын көп түсетін жер.
A) Каспий маңы ойпаты.
B) Орал алды үстірті.
C) Батыс Алтай.
D) Тұран ойпаты.
E) Жоңғар Алатауы.
7. Алтай тауының тектоникалық қазаншұңқырда орналасқан көлі:
A) Тұраңғыкөл
B) Сасықкөл
C) Язовое
D) Алакөл
E) Марқакөл
8. Жабайы қой – муфлон өсіріліп, көбейтілетін қорық:
A) Үстірт.
B) Қорғалжын.
C) Наурызым.
D) Ақсу-Жабағылы.
E) Марқакөл.
9. Ірі қалалардың маңында шоғырланған шағын және орташа қалалар.
A) Агломерация

- В) Реурбандалу
С) Миграция
D) Урбандалу
E) Мегалополис
10. Күкірт қышқылын өндіру цехтары ... комбинаттарында іске қосылды.
A) Жезқазған, Орал
B) Арқалық, Лениногор
C) Балқаш, Өскемен
D) Тараз, Павлодар
E) Ақтөбе, Ақтау
11. Қазақстанның орталық аудандарын игерудегі негізгі қиындықтарды көрсетіңіз.
A) Транспорт тармақтарының болмауы.
B) Пайдалы қазбалардың болмауы.
C) Су ресурстарының болмауы.
D) Отын ресурстарының болмауы.
E) Еңбек ресурстарының болмауы.
12. Үндістан Қазақстанға ... береді.
A) шәй, дәрі-дәрмек, тұрмысқа қажетті заттар
B) пайдалы қазбалар
C) автомашиналар
D) мұнай және газ
E) тоқыма бұйымдарына арналған құрал-жабдықтар
13. Алтай тіл семьясының құрамына кіреді:
A) Түркі тілдес топ
B) Балтық тобы
C) Иран тобы
D) Тибет-бирмандық топ
E) Роман тілдер тобы
14. Әлемдегі ірі авиалайнер “Боинг-747” шығаратын компания орналасқан ел:
A) Жапония
B) Швейцария
C) АҚШ
D) Франция
E) Германия
15. Ресей аумағы .... экономикалық ауданға топтастырылған
A) 10
B) 9
C) 12
D) 13
E) 11
16. Балтық бойындағы елдер
A) Румыния, Болгария, Словения, Албания.
B) Латвия, Литва, Эстония.
C) Норвегия, Швеция, Финляндия, Венгрия.
D) Испания, Португалия, Италия, Франция.
E) Дания, Голландия, Швеция, Австрия.
17. Жапония елінің негізгі ауыл шаруашылық дақылы:

- A) бидай
  - B) күріш
  - C) бұршақ
  - D) арпа
  - E) тары
18. Канада ... Достастық мемлекеттер құрамына кіреді.
- A) ТМД
  - B) ОПЭК-Сауд Арабиясы
  - C) Франция
  - D) Ұлыбритания
  - E) Қытай-АСЕАН
19. Австралияның машина жасау орталықтары.
- A) Канберра.
  - B) Перт.
  - C) Дарвин.
  - D) Сидней.
  - E) Ньюкасл.
20. «Сахель трагедиясының» себебі:
- A) Минерал тыңайтқыштарды артық қолдану.
  - B) Адамның жерді, жайылымды дұрыс пайдаланбауы.
  - C) Миханизация құралдарын қолдану.
  - D) Жаңа агротехниканы қолдану.
  - E) Жиі болған нөсер жауын.
21. Физикалық география бөлінеді:
- A) Саяси
  - B) Әлеуметтік
  - C) Жалпы
  - D) Жеке
  - E) Табиғи
  - F) Материктік
  - G) Мұхиттық
  - H) Аймақтық
22. Экватор:
- A) Ең ұзын параллель
  - B) Абсолют биіктіктері бірдей жерлерді қосатын шартты сызық
  - C) Меридиан басынан белгілі бір жерге дейінгі параллель доғасының градус бойынша алынған шамасы
  - D) Жерді оңтүстік және солтүстік жарты шарға бөліп тұратын шартты сызық
  - E) Полюстер арасындағы ең қысқа сызық
  - F) Ендік пен бойлықтың түйіскен жері
  - G) Глобуста полюстен бірдей қашықтықта жүргізілген шеңбер
  - H) Жер шарының осьтері өтетін жер бетінің нүктелері
23. Өтпелі зона:
- A) Орман
  - B) Тропиктік
  - C) Шөл
  - D) Дала
  - E) Орманды тундра

F) Шөлейт

G) Саванна

H) Қылқан және жалпақ жапырақты орман

24. Теңіз сүтқоректілері:

A) Дельфиндер

B) Кораллдар

C) Медузалар

D) Таңқы шаян

E) Каракатица

F) Киттер

G) Лобстер

H) Теңіз қияры

25. Географиялық қабық туралы ілімнің қалыптасуында маңызы зор еңбектер қалдырған:

A) А. Гумбольдт

B) Ф. Магеллан

C) А. Веспуччи

D) Р. Амундесен

E) В. Докучаев

F) В. Вернадский

G) Р. Пири

H) В. Беринг

26. Дүние жүзінде бойынша әйгілі Аустралияның ұлттық парктері:

A) Улуру

B) Үлкен Тосқауыл рифі

C) Үлкен Суайрық жотасы

D) Флиндерс-Чейс

E) Намаджи

F) Норфолк аралының ұлттық паркі

G) Рождество аралының ұлттық паркі

H) Какаду

27. Алтай тауының қазіргі жер бедері қалыптасқан дәуір:

A) Пермь

B) Карбон

C) Бор

D) Юра

E) Триас

F) Неоген

G) Антропоген

H) Төрттік

28. Балқаш маңы қорықшасының негізгі өсімдік жамылғысын құрайды:

A) Жүзгін

B) Иіссіз катрана

C) Марал оты

D) Үстірт таспасы

E) Құм қарағаны

F) Ақ сексеуіл

G) Бадам бұтасы

H) Жабайы жүзім

29. ... өзендерінің жағаларында күріш өсіріледі.

- A) Ертіс
- B) Есіл
- C) Нұра
- D) Жайық
- E) Жем
- F) Сырдария
- G) Іле
- H) Қаратал

30. Қазақстан өнімдерін негізгі сатып алушылар:

- A) Түркия
- B) Швейцария
- C) Германия
- D) Ресей
- E) Италия
- F) Ұлыбритания
- G) Әзербайжан
- H) Жапония

ТАРИХ

1. Б.з.б. 2200 ж. Аккад мемлекетіне шабуыл жасай бастаған «тау аждаһалары»:

- A) бәдәуилер
- B) шумерлер
- C) либиялықтар
- D) гутейліктер
- E) сириялықтар

2. Ежелгі Қосөзенде дүниені жаратушы ретінде сипатталған құдай:

- A) Шамаш
- B) Син
- C) Тиамат
- D) Мардук
- E) Таммуз

3. Ассирия патшалығының құлауына ықпал еткен ел:

- A) Египет.
- B) Урарту.
- C) Парсы.
- D) Вавилон.
- E) Финикия.

4. Хет патшалығының астанасы:

- A) Урук
- B) Ниневия
- C) Хатгуса
- D) Бактр
- E) Аккад

5. Ежелгі Қытайдағы ұсақ мемлекеттерді біріктіруді жүзеге асырған патша:

- A) Конфуций.
- B) Цинь Шихуан.
- C) Сыма Цянь.

- D) Кир.
E) Ашока.
6. Ежелгі Грекия жерінде біртіндеп алғашқы қауымдық құрылыс ыдырады:
A) б.з.б. XI-III ғ.ғ.
B) б.з.б. XI-IX ғ.ғ.
C) б.з.б. X-VIII ғ.ғ.
D) б.з.б. IX-VII ғ.ғ.
E) б.з.б. XI-VII ғ.ғ.
7. Философия ғылымының негізін салушылардың бірі:
A) Гиппократ
B) Аристотель
C) Герадот
D) Гомер
E) Пифагор
8. Б.з.б. 332 ж. египеттіктердің Александр Македонскийді салтанатты түрде қарсы алып, соғыссыз берілу себебі:
A) Египет патшасыны астыртын келісім жасады
B) египеттіктер өздерінің жеңілетіндіктерін білгендіктен
C) Александрмен одақтасып шығысқа жорықтар жасау үшін
D) олар Александрды парсылардан азат етуші ретінде қарсы алды
E) парсыларға қарсы одақтасу үшін
9. Византия мемлекетіне көпестер төлейтін салық
A) Оброк
B) Баж
C) Барщина
D) Харадж
E) Ақша
10. Мұхаммед пайғамбардың өмір сүрген жылдары:
A) 540-602 жж.
B) 548-610 жж.
C) 550-612 жж.
D) 560-622 жж.
E) 570-632 жж.
11. X-XIII ғ. “Посад” деп аталған жерде тұрғандар:
A) Дін иелері
B) Князьдар
C) Саудагерлер мен қолөнершілер
D) Шаруалар
E) Феодалдар
12. 1358 ж. Франциядағы Жакерия көтерілісінде шаруалар отрядының басшысы:
A) Жанна д'Арк
B) Уот Тайлер
C) Джон Болл
D) Робин Гуд
E) Гильом Каль
13. 1137 ж. Кастилияда пайда болған сословиелік өкілеттілік орган:
A) Конгресс
B) Парламент

- C) Кортес
D) Бас штаттар
E) Сейм
14. XIII ғ. Бірінші ширегінде монғол-татар үстемдігі орнады:
A) Бұлғар еліне
B) Шығыс Еуропаға
C) Галич-Волынь кінәздігіне
D) Мәскеу қаласына
E) Қазақстан мен Орта Азияға
15. Капитализмнің жаңа сатысы империализм енген кезең:
A) XVIII ғасырдың аяғы.
B) XVIII – XIX ғасыр.
C) XIX ғасыр.
D) XIX аяғы – XX ғасырдың басы.
E) XVII – XVIII ғасыр.
16. 1649 ж. болған ірі тарихи оқиға:
A) Англия республика болып жарияланды.
B) Сословиелік айырма жойылды.
C) Шаруалардың помещикке кіріштарлығы жойылды.
D) Парламент билігі күшейді.
E) Абсолютизм, феодалдық қалдықтар жойылды.
17. Лондон соборында жарты ғасыр қызмет атқарған неміс композиторы:
A) Г.Ф.Гендель
B) Л.Бетховен
C) Ф.Лист
D) В.А.Моцарт
E) И.С.Бах
18. Чилиде 1973-1990 жж. орнаған әскери диктатураны басқарған генерал:
A) Ф.Батиста.
B) Х.Перон.
C) А.Пиночет.
D) Р.Стресснер.
E) Ф.Кастро.
19. 1930 жылы Үндіқытайда коммунистік партияның қалыптасуына әсер еткен жағдай:
A) Француз отаршылдарының коммунистік партия құруға келісім беруі.
B) КСРО Кеңес үкіметінің ықпалы.
C) Үндіқытай халқының әлеуметтік жағдайының жақсаруы.
D) Француз коммунистерінің қолдауы.
E) Француз отаршыларының дағдарыс жылдардағы дәрменсіздігі.
20. Еуропалық одақ елдерінің 1999 жылдың 1 қаңтарынан бастап жүргізген іс-шарасы:
A) Біртұтас ақша жүйесі ЭКЮ-ге көшу.
B) Біртұтас ақша жүйесі Евроға көшу.
C) Жекелей емес есеп айырысуға көшу.
D) Кедендік қатынасты реттеу.
E) Долларға тиым салу.
21. Тас дәуірінде адамдар үшкір сүйектен, жануарлар сiңiрлерi және аң терiлерiнен жасады:

- A) Түймені
  - B) Жіпті
  - C) Алқаны
  - D) Ілгекті
  - E) Төсенішті
  - F) Қармақты
  - G) Қашауды
  - H) Инені
22. Темір дәуірінде жартылай мал шаруашылығы дамыған аймақтар:
- A) Сырдария, Шу, Келес өзендерінің аңғарында
  - B) Орталық Қазақстан
  - C) Жетісудың таулы аймақтары
  - D) Оңтүстік Қазақстан
  - E) Батыс Қазақстан
  - F) Шығыс Қазақстан
  - G) Солтүстік Қазақстан
  - H) Алтай мен Тянь – Шань таулы аймақтары
23. Қаңлы билеушісінің лауазымы:
- A) Әмір
  - B) Сұлтан
  - C) Патша
  - D) Тархан
  - E) Гуньмо
  - F) Хан
  - G) Шерби
  - H) Бек
24. Шығыс Түрік қағанаты орналасқан жер:
- A) Еділ бойы
  - B) Кавказ
  - C) Шығыс Түркістан
  - D) Мауараннахр
  - E) Оңтүстік Сібір
  - F) Шығыс Еуропа
  - G) Орталық Азия
  - H) Сырдария бойы
25. Найман мемлекетінің астанасы – Балықты қаласы кімдердің қолдарына түсіп сан рет қайтарылды?
- A) Түргештердің
  - B) Қарлұқтардың
  - C) Ұйғырлардың
  - D) Қырғыздардың
  - E) Қытайлардың
  - F) Қарақытайлардың
  - G) Қыпшақтардың
  - H) Қараханидтердің
26. Ортағасырлық араб ғалымы әл-Макдисидің деректерін көрсетіңіз:
- A) Түрік қолөнердің барлық түрін өзі істейді
  - B) Қимақтарда 7 тайпа болған, ең атақтылары қимақтар мен қыпшақтар
  - C) Соғдылықтардың ішінде түрікше сөйлемейтіндері жоқ

- D) Шаш қаласына түріктердің былғарысы, бағалы терілері әкелінеді
E) Ферғана мен Испиджапта ақ маталармен сауда жасайтын орындар бар
F) Ондағы шеберлер темірден ғажайып әдемі бұйымдар жасайды
G) Оңтүстік Қазақстан мен Жетісуда X ғасырда мешіттер көптеп салына бастаған
H) Қарлұқтар бұрын Тулис тауында тұрып тоғыз-оғыздарға құл болған
27. 1867-1868 жж. реформа бойынша әкімшілік басқару сатысына жатпайтынын анықтаңыз:
- A) болыс
B) губерния
C) ауыл
D) дистанция
E) облыс
F) округ
G) генерал – губернаторлық
H) уезд
28. Ұлы Отан соғысында Гитлердің «Қауырт соғыс» жоспарын күйреткен шайқас:
- A) Курск шайқасы
B) Брест шайқасы
C) Сталинград шайқасы
D) Смоленск шайқасы
E) Днепр шайқасы
F) Севастополь шайқасы
G) Мәскеу түбіндегі шайқас
H) Ленинград шайқасы
29. Черчилль мен Сталиннің құпия келісіміне орай Батыс Еуропаны өз ықпалында ұстады:
- A) Франция
B) Германия
C) КСРО
D) Италия
E) АҚШ
F) Англия
G) Израиль
H) Швеция
30. Тяньцзинь келісіміне қол қойған мемлекеттер:
- A) Франция
B) Англия
C) Қытай
D) Нидерланды
E) Жапония
F) АҚШ
G) Ресей
H) Португалия

АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.

1. Халық саны 1 млрд-тан астам мемлекетті анықтаңыз:
- A) Үндістан

- В) АҚШ
  - С) Жапония
  - Д) Индонезия
  - Е) Бразилия
2. Конституциялық монархия басқару формасындағы мемлекеттер:
- А) Ұлыбритания, Жапония.
  - В) Ресей, Франция.
  - С) Италия, Германия.
  - Д) Германия, Ұлыбритания
  - Е) Жапония, Франция.
3. Адамның құқықтары мен міндеттері, азамат және азаматтыққа байланысты ережелер Конституциясының нешінші бөлімінде жинақталған?
- А) I бөлімінде
  - В) II бөлімінде
  - С) III бөлімінде
  - Д) IV бөлімінде
  - Е) V бөлімінде
4. Парламентті таратып жібере алады:
- А) Жоғарғы сот
  - В) Парламент төрағасы
  - С) Президент
  - Д) Үкімет басшысы
  - Е) Сенат төрағасы
5. Мемлекеттік басқару аясындағы қоғамдық қатынастарды реттейтін құқықтық нормалардың жиынтығы:
- А) Әкімшілік құқық
  - В) Азаматтық құқық
  - С) Қылмыстық құқық
  - Д) Экономикалық құқық
  - Е) Конституциялық құқық
6. Қазақстан Республикасында азаматтардың еңбекке бостандық құқығы жарияланған:
- А) Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінде
  - В) Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде
  - С) Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқықбұзушылық туралы кодексінде
  - Д) Қазақстан Республикасының Конституциясында
  - Е) Қазақстан Республикасының Отбасы және неке туралы кодексінде
7. Дүниенің танылмайтындығы туралы ілім:
- А) Скептицизм.
  - В) Гносеология.
  - С) Гностицизм.
  - Д) Оптимизм.
  - Е) Агностицизм.
8. «Өзіңді таны» деп үндеген:
- А) Сократ
  - В) Платон
  - С) Зенон
  - Д) Эпикур

Е) Цицерон

9. «Біздің өзімізден жоғары тұрған нәрсені қабылдамауымыз емес, бізден жоғары тұрған нәрсені құрметтей білуіміз бізді ерікті етеді.» деп айтқан:

- А) Сократ
- В) Энгельс
- С) Гегель
- Д) Гете
- Е) Спиноза

10. Табиғи жағдайлар мен этнос динамикасы мемлекеттіліктің ерекшеліктеріне әсер етеді деген қорытындыға келген ғалым:

- А) Ш.Монтескье
- В) Л.Гумилев
- С) Л.Вольтман
- Д) И.Гердер
- Е) Э.Ренан

11. Саясатты «жалпы игілік» пен бақытты өмірді мақсат тұтқан қоғамдасудың өркениетті формасы деп түсіндірген:

- А) Сократ
- В) Аристотель
- С) Зенон
- Д) Платон
- Е) Геродот

12. Демократиялық саяси режимнің басты белгілеріне жатпайды:

- А) Саяси билік көпшіліктің қолында болады.
- В) Билік еркін сайлау жолымен қалыптастырылады.
- С) Билік бір қолға шоғырланады.
- Д) Бір-бірімен бәсекелескен саяси партиялар жүйесі болады.
- Е) тұлғаның құқықтарына кепілдік беріледі.

13. Адамның өзгелерге көмектесуге, олардың игілігі үшін әрекет етуге, рухани және материалдық байлығын бөлісуге, өзінің жан дүниесінің ең жақсы жағын өзгелерге бөліп беруге дайын болуы:

- А) тілектестік
- В) сыпайылық
- С) ізеттілік
- Д) абырой
- Е) батылдық

14. 2002 жылы Қазақстанда болған діни бірлестіктердің саны:

- А) 1180
- В) 1205
- С) 2500
- Д) 2990
- Е) 3088

15. БҰҰ Бала құқықтары туралы конвенцияның ратификацияланған жылы:

- А) 1990 жылы
- В) 1976 жылы
- С) 1956 жылы
- Д) 1950 жылы
- Е) 1948 жылы

16. Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі қандай бөлімдерден

тұрады?

- A) Кіріспе, Негізгі.
- B) Негізгі, Қорытынды.
- C) Жалпы, Ерекше.
- D) Жалпы, Негізгі.
- E) Кіріспе, Ерекше.

17. Анаксимен нені барлық заттардың бастамасы деп есептеді?

- A) жерді
- B) суды
- C) ауаны
- D) отты
- E) атомды

18. Антикалық философтардың адамды дене мен жаннан құралатын қосарлы жаратылыс деп есептеу кімнен басталады?

- A) Сократтан
- B) Аристотельден
- C) Протагордан
- D) Пифагордан
- E) Демокриттен

19. Жүйелер теориясының негізін қалаушылардың бірі, австриялық биолог-теорияшы:

- A) Л.Берталанфи
- B) А.Шюц
- C) Р.Мертон
- D) Э.Гуссерль
- E) П.Лукман

20. Қазақстан Республикасының Премьер-министрі тағайындалғаннан кейін канша мерзім ішінде үкіметтің құрамы туралы Президентке ұсыныс енгізеді:

- A) бір апта ішінде
- B) он күн ішінде
- C) он бес күн ішінде
- D) жиырма күн ішінде
- E) бір ай ішінде

21. Қазіргі заманғы менеджмент адамдар ұжымының өндірістік қызметінің алға басуына қажетті деп айтқан үш шарты:

- A) әлеумет
- B) саясат
- C) иерархия
- D) технология
- E) қаражат
- F) теңдік
- G) қарым-қатынастағы демократия
- H) қарым-қатынас мәдениеті

22. Отбасының түрлері:

- A) толық
- B) үлкен
- C) шағын
- D) экспериментті
- E) толық емес

F) кеңейтілген

G) аралас

H) заңсыз

23. Адамның негізгі танымдық қабілеттері:

A) шығармашылық

B) шеберлік

C) ойлау

D) сезімдік

E) аралық

F) көркемдік

G) рационалдық

H) логикалық

24. Философия әдістеріне жатады:

A) геральдика

B) метафизика

C) антропонимика

D) логика

E) эпиграфика

F) гносеология

G) диалектика

H) фенология

25. Бостандық проблемасын қажеттілік проблемасымен байланыстырған:

A) Ф.Энгельс

B) И.Кант

C) Г.Гегель

D) Б.Спиноза

E) Р.Декарт

F) Ф.Бэкон

G) Ч.Дарвин

H) Ф.Вольтер

26. Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексінің бөлімдері қабылданды:

A) 1993 жылы

B) 1994 жылы

C) 1995 жылы

D) 1996 жылы

E) 1997 жылы

F) 1998 жылы

G) 1999 жылы

H) 2000 жылы

27. Латынның «civilis» сөзі қандай мағынаны білдіреді?

A) азаматтық

B) ұлт аралық

C) тайпалық

D) ұлттық

E) қалалық

F) мемлекеттік

G) қоғамдық

H) моральдық

28. 2010 жылы ЕҚЫҰ –на төрағалық еткен мемлекет:
- A) Финляндия
  - B) Ресей
  - C) АҚШ
  - D) Қазақстан
  - E) Франция
  - F) Өзбекстан
  - G) Латвия
  - H) Беларусь
29. Ерте антикалық философия өкілдері:
- A) Пифагор
  - B) Зенон
  - C) Демокрит
  - D) Парменид
  - E) Гераклит
  - F) Протагор
  - G) Сократ
  - H) Аристотель
30. А.Гуссерльдің феноменологиясы табысты дамыды:
- A) А.Шюцтың еңбектерінде.
  - B) Т.Парсонстың еңбектерінде.
  - C) Г.Бергердің еңбектерінде.
  - D) М.Вебердің еңбектерінде.
  - E) П.Лукманның еңбектерінде.
  - F) Л.Берталанфидің еңбектерінде.
  - G) О.Конттың еңбектерінде.
  - H) И.Валлерстайнның еңбектерінде.

ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ

1. Тура мағыналы сөзді сөйлемді белгілеңіз.
- A) Әкесінің аузынан түскендей.
  - B) Әкесі базардан келгендей.
  - C) Әкесін таныта істейді.
  - D) Әкесі – соғыс ардагері.
  - E) Әкеңнің құны бар ма?
2. “Атауыз” сөзінің баламасын табыңыз.
- A) Қайшы.
  - B) Шеге суырғыш.
  - C) Шалбар.
  - D) Сым.
  - E) Пышақ.
3. Одағай сөзі бар сөйлемді табыңыз.
- A) Әрине, балалардың мәртебелері өскені жақсы.
  - B) Иә, Әлішердің түтінін сөндірмейін дедім.
  - C) Манар-ау, тым тұнжырап кеттің ғой.
  - D) – Жоқ, аға, оны ескере алмаймыз! – деді Манарбек.
  - E) – Әй, шырағым-ау, есепші болсаң қағаз шұқымағанда не бітіресің?
4. Тек қысаң дауысты дыбыстар қатарын табыңыз.
- A) Ұ, І, Э, Е.

- В) О, И, А,Ө.
С) І, Ы, Ұ, Ү.
D) А, Ы, И, Ғ.
E) Ы, І, И, Э.
5. Қайталама қос сөзді табыңыз.
A) Кұрт-кұмырсқа.
B) Бала-шаға.
C) Оқу-ағарту.
D) Жүзбе-жүз.
E) Ығы-жығы.
6. Сапалық сын есімнің анықтамасын көрсетіңіз.
A) Заттың белгісін басқа сөз табының қатысы арқылы білдіретін сын есім.
B) Біркелкі сындардың бірінен екіншісінің артық я кемдігін салыстыратын сын есім.
C) Заттың мезгіл-мекенге қатыстылығын білдіретін сын есім.
D) Біркелкі сындардың бірінен екіншісінің өте артық екендігін білдіретін сын есім.
E) Негізгі сын есімнің өзінен болып, заттың сынын анықтайтын сын есім.
7. Табыс септігінің жасырын тұрған жалғауын табыңыз.
A) Адам ету.
B) Ел қуанышы.
C) Жүк көтеру.
D) Ала таяқ.
E) Сәуір айы.
8. Жедел өткен шақты табыңыз.
A) Жер жыртады.
B) Үйге барарсыңдар.
C) Ол үйірмеге барыпты.
D) Домбыра тартты.
E) Оқуға түспекшімін.
9. Негізгі сын есімнен болған толықтауышты табыңыз.
A) Көрмегенге көсеу таң.
B) Санаулы сөз салмақты.
C) Көрген асты көргенсіз қызғанады.
D) Жалқау кісі жарым кісі.
E) Жаманға жолдас жақпас.
10. XIV-XVI ғасырлар аралығында өмір сүрген қазақ шешендерін анықтаңыз.
A) Абай, Ыбырай.
B) Майқы би, Аяз би.
C) Асан қайғы, Жиренше шешен.
D) Төле, Қазыбек, Әйтеке би.
E) Б.Адамбаев, С.Негімов.
11. «Шамдансам, - жығар асаумын,
Шамырқансам, - сынар болатпын...» -
деген жолдардағы Махамбет қолданған көркемдік тәсілді табыңыз.
A) Эпитет
B) Гипербола

- C) Метафора
- D) Күрделі теңеу
- E) Теңеу

12. «Ер Төстік» ертегісіндегі Төстіктің әкесінің атын белгілеңіз.

- A) Тоқсанбай.
- B) Ерназар.
- C) Қарабай.
- D) Байсары.
- E) Байбөрі.

13. *Таза мінсіз асыл тас*

Су түбінде жатады.

Таза мінсіз асыл сөз

Ой түбінде жатады, - деген өлең жолдарында қолданылған көркемдік тәсілді табыңыз.

- A) Метафора.
- B) Ассонанс.
- C) Синекдоха.
- D) Синтаксистік параллелизм.
- E) Антитеза.

14. «*Жалп-жалп еткен жапалақ*

Жазыда кімге жолдас болмаған» деген жолдар қай шығармадан алынғанын анықтаңыз.

- A) «Қоғалы көлдер, қом сулар»
- B) «Жауынды күні көп жүрме»
- C) «Ор, ор қоян, ор қоян»
- D) «Жел, жел есер, жел есер»
- E) «Шағырмақ бұлт жай тастар»

15. Доспамбет жырау өмір сүрген ғасырды табыңыз.

- A) XV-XVI ғғ.
- B) XVII-XVIII ғғ.
- C) IX ғ.
- D) XVI-XVII ғғ.
- E) XIV-XV ғғ.

16. Дулат ақынның шығармасын табыңыз.

- A) “Балаларыма өсиет”
- B) “Ақжайлау мен Сандықтас”
- C) “Аспандағы боз торғай”
- D) “Ағынды сулар, аймақ көл”
- E) “Арқаның құба жонында”

17. “Адасқан өмір” поэмасындағы лирикалық кейіпкердің ең басты арманын анықтаңыз.

- A) Әкім болу.
- B) Кәрілікті аңсау.
- C) Әділет жолы, шын бақытты өмір.
- D) Ғалым болу.
- E) Қолбасшы болу.

18. I.Жансүгіровтің«Дала» поэмасының тұлғалы қаһарманын атаңыз.

- A) Тарихшы шал.
- B) Батыр жігіт пен сұлу қыз.

- C) Жалпы халық.
- D) Сарбаздар.
- E) Жетім-жесірлер бейнесі.

19. F.Мүсіреповтің «Кездеспей кеткен бір бейне» шығармасының бас кейіпкерін анықтаңыз.

- A) Байжан.
- B) Еркебұлан.
- C) Жамал.
- D) Қайрош.
- E) Жұман

20. F.Мүсіреповтің қабырға газетіне жазған әңгімесінен повеске айналған туындысын анықтаңыз.

- A) «Этнографиялық әңгіме».
- B) «Ұлпан».
- C) «Кездеспей кеткен бір бейне».
- D) «Ақлима».
- E) «Тулаған толқында».

21. Антонимдік қатарды анықтаңыз:

- A) Соқтығыс-қақтығыс, жоламау-жуымау
- B) Ескі-жаңа, жарық-қараңғы
- C) Ілгерінді-кейінді, алыс-жақын
- D) Көктем-жазғытұры, үйір-табын
- E) Шұғыл-жедел, халайық-әлеумет\
- F) Жас-кәрі,қысқа-келте
- G) Жылдам-ақырын, алғаш-тұңғыш
- H) Аштық-тоқтық ,жомарт-сараң

22. «Сөйлей алмай қалу», «мерген» берілген сөздерді тұрақты тіркеспен қалай айтуға болатынын анықтаңыз:

- A) Көзі алақандай болу, тоныны сыймау
- B) Кежегесі кейін тарту, мінезі ауыр
- C) Қалпақтай ұшу, мұрнын көкке көтеру
- D) Тілі байлану, құралайды көзге ату
- E) Кірпік қаққанша, қолы жүру
- F) Тақымға алу, талшық ету
- G) Алқымынан алды, ой тоқтату
- H) Айылын жимау, кең таралу

23. Терминдерді табыңыз:

- A) Мұғалім, омоним, дәптер
- B) бесін, тоқаш, квадрат
- C) Оптика, энергия, қуат
- D) Жәшік, бәтеңке, сот
- E) Кебеже,сандық, қоржын
- F) Бөлінгіш, алым,бөлшек
- G) Киім, тағам, туысқан
- H) Жалғау, сөйлем, үстеу

24. Күрделі сын есімдерді табыңыз:

- A) Биік үй
- B) Қара торы ат
- C) Қызыл көйлек

- D) Тап-таза үй
- E) Ашық есік
- F) Таулы өлке
- G) Көп балалы ана
- H) Өнерлі бала

25. Сөйлемді табыңыз:

- A) Келе жатыр.
- B) Алғашқы айлар.
- C) Біздің көлік.
- D) Ұйқым келмейді.
- E) Күліп отыр.
- F) Шамның жарығы.
- G) Ержан тынышталмады.
- H) Күн күркіреді.

26. С.Жүнісовтың «Ақырғы бәйге» үзіндісінде («Ақан сері» романынан) «Мынау жай мал емес, пырақ екен!» – деп Құлагер туралы сөздерді айтқан адамды анықтаңыз:

- A) Мөңке
- B) Күреңбай
- C) Батыраш
- D) Ағыбай
- E) Шеген
- F) Ахмет
- G) Шашубай
- H) Төрекұл

27. Бауыржан Момышұлының шығармаларын көрсетіңіз:

- A) «Еділ толқыны»
- B) «Куба әсерлері»
- C) «Офицер күнделігі»
- D) «Бір отрядта»
- E) «Теңіз әуендері»
- F) «Жауынгердің тұлғасы»
- G) «Аласапыран»
- H) «Тулаған толқында»

28. Шәкәрім ақынның мына өлең жолдары қай шығармасынан алынғанын белгілеңіз:

...Ел қылып Тобықтыны тұра алмаймын,
Ешкіммен ойнап-күліп жүре алмаймын.
Өлерде аямады, қайда аяйды,
Сендерге енді мойын бұра алмаймын.

- A) «Еңлік-Кебек» поэмасы
- B) «Бостандық таңы атты»
- C) «Сұлушаш»
- D) «Масғұт»
- E) «Мұтылғанның өмірі»
- F) «Айсұлу –Нартайлақ»
- G) «Қалқаман-Мамыр» поэмасы
- H) «Ләйлі-Мәжнүн»

29. Үзіндінің авторын табыңыз:

Адамдық борышың, –
Халқыңа еңбек қыл.
Ақ жолдан айнымай
Ар сақта оны біл.

- A) I. Жансүгіров
- B) Ш.Құдайбердіұлы
- C) С. Сейфуллин
- D) Ж.Жабаев
- E) А.Құнанбайұлы
- F) Ш.Бөкеев
- G) Ғ. Қараш
- H) А.Қорамсаұлы

30. Үзінді қай поэмадан алынғанын анықтаңыз:

– Бұл – адам көз сүйегі, – деді ханға,
Тоя ма адам көзі мың-мың санға?
Жеміт көз жер жүзіне тоймаса да,
Өлсе тояр, көзге құм құйылғанда.

- A) «Қойлыбайдың қобызы»
- B) «Құралай сұлу»
- C) «Күйші»
- D) «Ескендір»
- E) «Нартайлақ – Айсұлу»
- F) «Әзімнің әңгімесі»
- G) «Ләйлі – Мәжнүн»
- H) «Масғұт»

АҒЫЛШЫН ТІЛІ

1. Орфографиясына қарап, дұрыс жазылған сөзді таңдаңыз:

- A) Undrestand.
- B) Understand.
- C) Anderstand.
- D) Andrestund.
- E) Understund.

2. Берілген сөзге мағынасы қарама-қарсы сөзді көрсетіңіз. *Daring*.

- A) real.
- B) dear.
- C) gradual.
- D) imaginary.
- E) timid.

3. Дұрыс вариантты табыңыз.

- *Do you know the way to hotel N3?*

- *No, I don't.*

- ... .

- A) With pleasure.
- B) Thank you, anyway.
- C) Thank you for the information.
- D) Not at all.
- E) Thanks a lot.

4. Фразеологизмге керекті сөзді қойыңыз:

To act (play) the ... . *Іс тындырмай, босқа жүру.*

- A) Cat.
- B) Table.
- C) Tea.
- D) Fool.
- E) Flower.

5. ""Спорт залы"" сөзінің дұрыс аудармасын табыңыз:

- A) Sports ground.
- B) Playground.
- C) Gymnastics.
- D) Ground floor.
- E) Gymnasium.

6. Артикльді дұрыс таңдаңыз. *Open ... books at page ... 25*

- A) -- / --
- B) the / the
- C) the / a
- D) a / a
- E) the / --

7. Қажетті предлог: *I was ... the third floor.*

- A) from
- B) in
- C) on
- D) of
- E) at

8. Етістіктен жасалған сын есімді табыңыз.

- A) impossible
- B) atomic
- C) electric
- D) enjoyable
- E) heroic

9. Сан есімді дұрыс табыңыз. *We go to school at a quarter to eight.*

- A) 8.15.
- B) 8.10.
- C) 7.30.
- D) 8.45.
- E) 7.45.

10. Аудармасын табыңыз. *Алтыс бір грамм.*

- A) The sixty one grams.
- B) Sixty-one of grams.
- C) Sixty one of gram.
- D) Sixty one gram.
- E) Sixty-one grams.

11. Сөйлемді толықтыратын қатар:

There was ... on the horse-farm, they were all at the meeting.

- A) somebody
- B) nobody
- C) anybody
- D) any
- E) some

12. Есімдіктің дұрыс нұсқасын таңдаңыз:

... news came from India some days ago.

- A) That
- B) Those
- C) Ones
- D) These
- E) Which

13. Заттың сынын білдіретін сөз:

- A) Noun.
- B) Adverb.
- C) Verb.
- D) Adjective.
- E) Preposition.

14. «Асыға күту» мағынасына сәйкес фразалық етістік:

- A) Look at.
- B) Look forward to.
- C) Look quickly.
- D) Look over.
- E) Look in.

15. Етістіктің етісіне назар аудара отырып, дұрыс вариантты таңдаңыз.

The father plants trees every spring.

- A) Trees were planted every spring.
- B) Trees are planted every spring.
- C) Trees are being planted every spring.
- D) Trees will be planted every spring.
- E) Trees have been planted every spring.

16. Модальді етістікті табыңыз. *You ... tell anyone my secret. Do you promise?*

- A) were not to.
- B) must not.
- C) can to.
- D) needn't have.
- E) might.

17. Төлеу сөзге айналдырыңыз: *She says: «Have you been here long?»*

- A) She says have he been here long.
- B) She asks him if he has been there long.
- C) She asks has he been here long.
- D) She asks him have you been here long.
- E) She says if you have been here long.

18. Төлеу сөзі бар сөйлемнің дұрыс вариантын табыңыз:

Betty says, “Don’t open the door!”

- A) Betty asks not open the door.
- B) Betty says not open the door.
- C) Betty says to not open the door.
- D) Betty asks to not open the door.
- E) Betty asks not to open the door.

19. “used to do” айналымымен сөйлемді таңдаңыз

- A) They got home from school.
- B) It is normal for me to read at night.
- C) She lived in Wales.

D) I used to earn a lot of money, but then I lost my job.

E) They are cooking for themselves.

20. Мәтінді оқып тапсырманы орындаңыз.

Sunday is a very quiet day in London. All the shops are closed and so are the theatres and most of the cinemas. Londoners like to get out of town on Sundays. There are thousands of cars on the roads into the country.

Сөйлемді мәтіннің мағынасына сай аяқтаңыз. *Sunday is ...*

A) a very busy day in London.

B) a pleasant day in London.

C) a working day in London.

D) a very calm day in London.

E) a lovely day.

21. Етістікті Past Indefinite Passive-ке қойыңыз:

America ... by Columbus in 1492.

A) were discovered

B) has been discovered

C) have been discovered

D) are discovered

E) was discovered

F) was being discovered

G) had been discovered

H) is discovered

22. Дұрыс құрылған сөйлемді көрсетіңіз:

A) They to the cinema often go.

B) To the cinema often go they.

C) They go to the cinema often.

D) Often they go to the cinema.

E) They go often to the cinema.

F) Often go to the cinema often.

G) They often go to the cinema.

H) Go to the cinema they often.

23. Қажетті сөзді қойыңыз: *The opposite of lazy-...*

A) strong

B) light

C) difficult

D) Hostile

E) hard

F) industrious

G) easy

H) hard-working

24. Сөйлемнің аудармасын көрсетіңіз: *Nick stopped watching TV and went to bed.*

A) Ник төсекте жатып, теледидар көруді тоқтатты.

B) Ник теледидарды көріп, ұйықтау үшін тоқтады.

C) Ник ұйқысы келмегендіктен теледидар көріп жатты.

D) Ник ұйқысы келгеннен кейін теледидарды өшірді.

E) Ник төсекке жату үшін теледидарды өшірді.

F) Ник теледидарды көріп, сосын ұйықтау үшін тоқтады.

G) Ник теледидар көруді қойып, ұйықтауға кетті.

H) Ник төсекке жату үшін теледидар көруді тоқтатты.

25. Реттік сан есімдерді табыңыз:

- A) the hundredth
- B) the fifty-first
- C) the hundred
- D) the fifth-one
- E) the five
- F) the five-first
- G) the fif
- H) the fifth

26. Сұрау есімдігін қойыңыз: ...*are those people?*

- A) Whose
- B) What time
- C) When
- D) Where
- E) How much
- F) Which
- G) Who
- H) How

27. Сөйлемді толықтырыңыз: *Take ... !*

- A) the bus seven
- B) a bus seven
- C) bus seven
- D) a bus seventh
- E) an bus seven
- F) bus the sevens
- G) bus the seventh
- H) a bus the seven

28. Етістіктің дұрыс нұсқасы: *If he ....., he ...his leg.*

- A) had fallen/ will break
- B) fallen / had broken
- C) fall / would break
- D) falls / would break
- E) falls / will break
- F) fell / would break
- G) fallen / will break
- H) fells / would break

29. Қай қаланың екінші атауы “*Big Apple*”?

- A) Sydney
- B) Rome
- C) Glasgow
- D) Moscow
- E) London
- F) New York
- G) Seoul
- H) Almaty

30. Мәтінді оқып, тапсырманы орындаңыз:

There was a time when the people of Greece were not united but instead there were several states each of which had its own ruler.

Some of the people in the southern part of the country were called Spartans and they were famous for their simple habits and their bravery.

The name of the land was Laconia, so they were sometimes called the Lacons.

Their rule was to speak briefly and never use more words than needed. From that time a short answer as a Lacon would give we call a laconic answer.

Сөйлемді мәтіннің мағынасына сай аяқтаңыз:

In this passage ...

- A) we see that Spartans liked war.
- B) we are told about the life of the people in Frakia.
- C) a new character appeared.
- D) we are told Spartans' biography
- E) the writer describes about the lifestyle of the people in Rome.
- F) the writer describes Persians.
- G) we see that Lacons liked to speak.
- H) the origin of the word «laconic» is explained.